

Starostwo Powiatowe w Limanowej

Sprawozdanie z Programu edukacji ekologicznej
społeczeństwa w Powiecie Limanowskim
VIII edycja 2013

w ramach:

Powiatowego Centrum Ekologicznego

ZREALIZOWANE PROJEKTY W RAMACH PROGRAMU EDUKACJI EKOLOGICZNEJ
SPOŁECZEŃSTWA W POWIECIE LIMANOWSKIM VII EDYCJA 2012 PRZEZ PCE

Zawartość

1. Kontynuacja Programu promocji segregacji odpadów	3
2. „IV powiatowy konkursu wiedzy o ochronie przyrody”	7
3. „Święto drzewa” XI edycja – kontynuacja projektu promujący zieleń wysoką;	14
4. Zaadoptuj rzekę 2013	26
5. "Sprzątania świata"	30
6. Zorganizowane warsztaty, konferencje, prelekcje	49
7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	53
8. Efekty ekologiczne i społeczne i materialne	56
9. Finansowanie.....	56

1. Kontynuacja Programu promocji segregacji odpadów

a) Segregacja odpadów w urzędzie Starostwa Powiatowego w Limanowej 2010 r. – 2013 r.;

W dniu 13.04.2010 r. uchwałą Zarządu Powiatu Limanowskiego została wprowadzona do urzędu segregacja makulatury. W 2013 roku była ona kontynuowana.

Propozycja segregowania makulatury została podyktowana trzema głównymi powodami. Pierwszym jest ochrona środowiska naturalnego, drugim jest rozwiązanie pozytywne z ekonomicznego punktu widzenia, gdyż w pomieszczeniach biurowych większość odpadów jest w formie papierowej, trzecim jest forma edukacji.

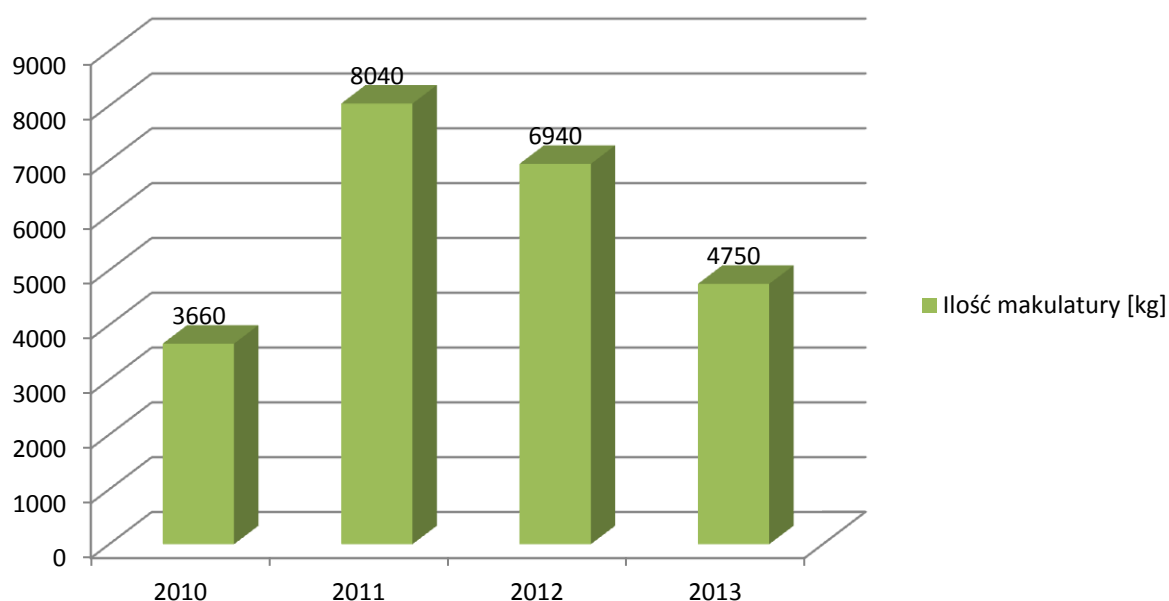
W 2010 roku zostały zakupione pojemniki na makulaturę do wszystkich pokoi w budynkach A, B i C. W latach

2010-2013 łącznie zebrano ponad 4 tony za którą do budżetu powiatu wpłynęło ponad 2 tys. zł.

Z uzyskanych pieniędzy ze sprzedaży makulatury zakupiono w 2010 roku perlatory na wszystkie krany w urzędzie w celu ograniczenia zużycia wody. Podstawową funkcją perlatorów jest zwiększenie wydajności baterii poprzez ekonomiczny przepływ ok. 7,8 l na minutę obficie napowietrzonej wody. Perlator zapewnia oszczędność rzędu 50% wody, co w naszym przypadku łącznie z opłatami za ścieki stanowi oszczędność ok. kilka tysięcy złotych rocznie. W następnej kolejności planuje się wymianę spłuczek na wodo-oszczędne, dwudzielne.

Wywóz makulatury ze Starostwa Powiatowego w Limanowej

b) „Zbieranie baterii” – projekt promujący zbiórkę baterii i akumulatorów w powiecie Limanowskim przy współpracy Organizacji Odzysku REBA w Warszawie od 2007 r. – 2013 r.

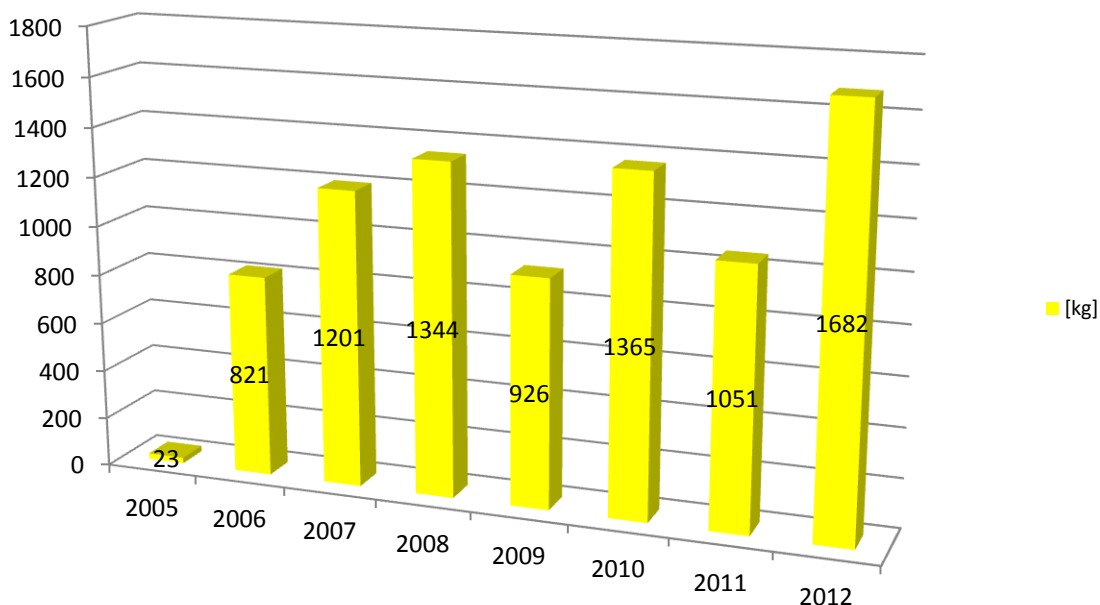
Od 2007 roku Powiatowe Centrum Ekologiczne włączyło się w akcję zbierania baterii i recyklingu baterii. W 2013 roku zbieranie baterii było kontynuowane. PCE utworzyło 13 punktów zbiórki w urzędach Gmin i powiatu oraz 33 w szkołach i 18 w sklepach w czasie kiedy jeszcze nie wszedł taki obowiązek ustawowy. W chwili obecnej zgodnie z ustawą o bateriach i akumulatorach każdy sklep posiadający w swojej ofercie baterie winien umożliwić ich odbiór. Mimo to punkty zbiórki zostały utrzymane w 2013 roku i pełnią one rolę edukacyjną.

Oddając pełne baterii pojemniki Rebie mamy pewność, że zostały one poddane recyklingowi (prawie całkowity odzysk zawartych w nich związków). Tym sposobem zmniejsza się masa niebezpiecznych, a także zmniejsza ich negatywny wpływ na środowisko.

Wdrożony przez PCE program zbiórki baterii znacznie zwiększył ilość oddawanych recyklingowi baterii, które są wywożone z powiatu. Należy pamiętać, że każda oddana bateria jest wywożona z powiatu limanowskiego i nie trafia na miejscowe wysypiska śmieci.

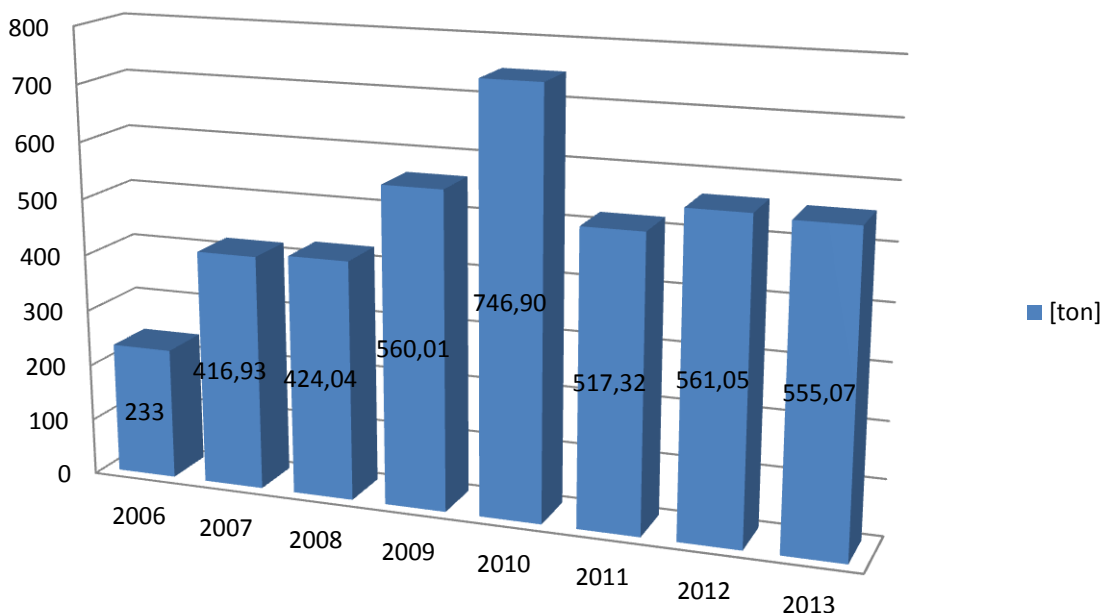
Od 2013 roku organizacja odzysku Reba nie udziela informacji dot. zebranych baterii z powiatu limanowskiego.

Zbiórka i wywóz baterii z Powiatu Limanowskiego

c) Powiatowy Program Usuwania Azbestu od 2006 - 2013 r.

Zbiórka i wywóz azbestu z Powiatu Limanowskiego

W 2013 roku w programie usuwania azbestu wzięły udział gminy: Kamienica, Limanowa, Słupnice, Tymbark, Niedźwiedź, Mszana Dolna oraz miasta: Limanowa i Mszana Dolna. Powiat dofinansował wywóz 555,07 ton azbestu w kwocie 27 134,50 zł, wg. poniższego zestawienia. Od 2006 roku łącznie dofinansowano wywiezienie z powiatu łącznie ponad 4 tys. ton, a wartość dofinansowania przez powiat 445 369,20 zł.

rok - 2013

l.p.	gmina	całkowita ilość wyw. odpadów [t]	całkowity koszt [zł]	koszt jedn. [zł/t]	koszt wywozu ilości odpadów objętej dotacją [zł]	wysokość udzielonej dotacji [zł]	wkład własny gminy [zł]
1.	M. Limanowa	77,22	23 351,33	302,40	23 351,33	3 400,00	19 951,33
2.	M. Mszana Dln.	19,00	6 669,00	351,00	6 669,00	3 334,50	3 334,50
3.	Dobra						
4.	Jodłownik						
5.	Kamienica	26,40	9 979,20	378,00	9 979,20	3 400,00	6 579,20
6.	Laskowa						
7.	Limanowa	250,00	72 360,00	289,44	72 360,00	3 400,00	68 960,00
8.	Lukowica						
9.	Mszana Dln.	68,96	22 156,85	321,30	22 156,85	3 400,00	18 756,85
10.	Niedźwiedz	21,54	8 099,08	376,00	8 099,08	3 400,00	4 699,08
11.	Słopnice	41,40	10 598,54	256,00	10 598,54	3 400,00	7 198,54
12.	Tymbark	50,55	19 653,84	388,80	19 653,84	3 400,00	16 253,84
13.	Razem	555,07	172 867,84		172 867,84	27 134,50	145 733,34

Łącznie lata 2006 - 2013

l.p.	gmina	całkowita ilość wywiezionych odpadów [t]	całkowity koszt [zł]	koszt jedn. [zł/t]	koszt wywozu ilości odpadów objętej dotacją [zł]	wysokość udzielonej dotacji [zł]	wkład własny gminy [zł]
1.	M. Limanowa	544,38	191 396,82	---	174 245,63	60 444,86	113 800,77
2.	M. Mszana Dln.	217,54	69 988,41	---	69 988,41	27 004,89	37 995,38
3.	Dobra	122,54	43 557,84	---	43 557,84	20 945,37	22 612,48
4.	Jodłownik						
5.	Kamienica	357,06	124 688,65	---	124 281,47	56 113,40	59 168,83
6.	Laskowa	133,12	47 675,42	---	47 675,42	19 660,24	23 016,72
7.	Limanowa	997,13	341 974,93	---	338 178,93	63 933,56	274 245,38
8.	Lukowica						
9.	Mszana Dln.	511,54	176 162,09	---	167 662,90	67 790,06	95 237,91
10.	Niedźwiedz	308,00	113 253,84	---	111 256,36	40 541,79	53 619,53
11.	Słopnice	418,45	123 933,28	---	115 342,82	38 164,10	82 342,44
12.	Tymbark	404,57	134 276,40	---	133 857,70	50 770,94	86 707,83
13.	Razem	4 014,33	1 366 907,68	---	1 326 047,48	445 369,20	848 747,27

2. „IV powiatowy konkursu wiedzy o ochronie przyrody”

**Powiat
Limanowski**
Ostoja natury i zdrowia

Nadleśnictwo Limanowa

Celem konkursu była popularyzacja wiedzy o ochronie środowiska, kształtowanie świadomości przyrodniczej oraz wypracowanie wrażliwości społecznej wśród młodzieży szkolnej na różne formy ochrony przyrody. Konkurs będzie polegał na rozwiązaniu testu, który obejmuje zagadnienia z zakresu wiedzy o ochronie przyrody zawartej w miesięczniku „Przyrody Polskiej” w roku 2012, „Atlasie roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich powiatu limanowskiego” oraz w Przewodnik Obszarów Chronionych w Lasach Małopolski. Mogą w nim wziąć udział uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu Powiatu Limanowskiego.

Organizatorem konkursu było Starostwo Powiatowe w Limanowej, a nadzór merytoryczny nad przeprowadzeniem konkursu sprawowało Powiatowe Centrum Ekologiczne działające w Wydziale Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa. Współorganizatorami konkursu były Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Limanowa oraz Liga Ochrony Przyrody Zarząd Główny oraz Liga Ochrony Przyrody Zarząd Okręgu w Nowym Sączu.

Konkurs organizowany był dla uczniów w 3 kategoriach wiekowych: dzieci w wieku szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu powiatu limanowskiego, z którego szkoły mogły zgłosić do dwóch przedstawicieli

Patronat medialny objęli:

**GAZETA
Krakowska**

**przyroda
polska**

Sponsor:

Zakres literatury obejmował rocznik 2012 „Przyrody Polskiej” rocznik 2012, „Atlas roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich powiatu limanowskiego”, Atlas-Przewodnik Obszary chronione w lasach Małopolski – wydanie II (2012)

Kalendarium:
Wtorek, 19 marca 2013

Ogłoszenie konkursu podczas spotkania z nauczycielami biologii, przyrody i geografii ze szkół Powiatu Limanowskiego na sali konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Limanowej, w której uczestniczyło 50 nauczycieli.

Czwartek, 09 Maj 2013

W związku z szeregiem zapytań i trudności w zdobyciu rocznika 2012 Przyrody Polskiej będącej częścią materiałów źródłowych w powiatowym konkursie wiedzy o ochronie przyrody poinformowaliśmy, że egzemplarze Przyrody Polskiej powinny być dostępne w bibliotekach lub siedzibie Zarządu LOP Okręgu w Nowym Sączu.

Dodatkowo Zarząd Główny LOP w Warszawie, dla szkół uczestniczących w konkursie przygotował komplety numerów archiwalnych z 2012 roku po preferencyjnej cenie: 1,05 zł za numer + koszty wysyłki.

Zamówień można było dokonywać mailowo na adres zg@lop.org.pl lub telefonicznie u Pana Łukasza Tokarczyka nr tel. 22 828 81 71.

Czwartek, 12 Wrzesień 2013

Podczas kolejnej konferencji z nauczycielami ze szkół Powiatu Limanowskiego, przypomniano o zbliżającym się terminie zgłoszeń do konkursu, oraz omówiono szczegóły organizacyjne.

Środa, 23 Październik 2013

Z związku z licznym zainteresowaniem „Powiatowym konkursem wiedzy o ochronie przyrody” termin składania formularzy zgłoszeniowych został przedłużony do 31.10.2013 r.

Czwartek, 7 Listopad

półfinały wszystkich kategorii wg. porządku:

godz. 9.⁰⁰ – rejestracja uczestników szkół podstawowych i gimnazjalnych,

godz. 9.³⁰-10.³⁰ – rozwiązywanie testu konkursowego, wręczenie dyplomów za udział w półfinałach dla szkół podstawowych i gimnazjalnych.

godz. 11.³⁰ – rejestracja uczestników szkół ponadpodstawowych,

godz. 12.⁰⁰-13.⁰⁰ – rozwiązywanie testu konkursowego

Do półfinału, zakwalifikowało się 84 osoby z 47 szkół Powiatu Limanowskiego. Do finału, który odbędzie się 15 listopada 2013 r. zakwalifikowało się 10 osób. Osoby zakwalifikowane są wymienione poniżej wytłuszczonym drukiem.

Szkoły Podstawowe

Ilość punktów	Imię i nazwisko	Szkoła
28	Kinga Filipek	Szkoła Podstawowa w Jaworznej
25	Aleksandra Kurek	Szkoła Podstawowa w Laskowej
24	Aleksandra Sewiło	Szkoła Podstawowa w Szyku
24	Tomasz Grzegorzek	Szkoła Podstawowa w Kamionce
23	Mateusz Gądek	Szkoła Podstawowa w Kaninie
21	Emilia Kapera	Szkoła Podstawowa w Szyku
21	Szymon Górszczyk	Szkoła Podstawowa w Kaninie
21	Aneta Gurgul	Szkoła Podstawowa w Roztoce
20	Sebastian Kotlarz	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Siekierzynie
20	Jakub Gwiżdż	Szkoła Podstawowa w Sechnej
19	Julia Lupa	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Męcinie
19	Norbert Grzyb	Szkoła Podstawowa Nr 3 w Kasince Małej
19	Aleksandra Włosińska	Szkoła Podstawowa w Kamionce
19	Jakub Marek	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Dobrej
19	Mateusz Wojtas	Zespół Szkół Samorządowych Nr 3 w Limanowej
19	Jakub Czyszczko	Zespół Szkoły i Przedszkola w Olszówce Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Piekielku
18	Filip Klimek	Szkoła Podstawowa w Jastrzębiu
18	Natalia Tokarz	Szkoła Podstawowa w Krasnych Lasocicach
18	Faustyna Malinowska	Szkoła Podstawowa w Krasnych Lasocicach
18	Sylwia Giza	Szkoła Podstawowa w Stroniu
18	Julia Urbaniak	Szkoła Podstawowa w Stroniu
18	Piotr Łaskuda	Zespół Placówek Oświatowych w Jurkowie
18	Natalia Nopora	Zespół Placówek Oświatowych w Podobinie
18	Katarzyna Tomera	Zespół Placówek Oświatowych w Skrzydziej
18	Izabela Wojtyczko	Zespół Szkoły i Przedszkola w Olszówce
17	Mirosław Franczak	Szkoła Podstawowa w Podłopieniu
17	Szymon Armatys	Zespół Szkół Miejskich Nr 2 w Mszanie Dolnej
17	Gabriela Koza	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Dobrej
16	Emilia Pawlik	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Męcinie
16	Krzysztof Leśnik	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Męcinie

16	Krzysztof Toporkiewicz	Szkoła Podstawowa w Podłopieniu
16	Oliwia Podoba	Zespół Placówek Oświatowych w Podobinie
16	Julia Rokosz	Zespół Placówek Oświatowych w Skrzydłej
15	Marcin Żądło	Szkoła Podstawowa Nr 3 w Kasince Małej
15	Emilia Augustyn	Szkoła Podstawowa w Krosnej
15	Hubert Pajor	Szkoła Podstawowa w Sechnej
15	Martyna Michalik	Zespół Szkół Samorządowych Nr 3 w Limanowej
14	Amelia Sopata	Szkoła Podstawowa w Roztoce
14	Piotr Gołąb	Szkoła Podstawowa w Żmiącej
14	Marek Wróbel	Zespół Placówek Oświatowych w Jurkowie
14	Marta Ścianek	Zespół Szkół Samorządowych Nr 2 w Limanowej
12	Miroslaw Smoroński	Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Piekielku
12	Daria Hec	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Męcinie
12	Adrian Jaśkiewicz	Szkoła Podstawowa w Krosnej
12	Kinga Tokarz	Szkoła Podstawowa w Żmiącej
11	Klaudia Heba	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Siekierczynie

Szkoły Gimnazjalne

Ilość punktów	Imię i nazwisko	Szkoła
24	Sylwia Filipiak	Zespół Placówek Oświatowych w Jurkowie
24	Ewelina Kowalska	Zespół Placówek Oświatowych w Jurkowie
23	Franciszek Zajęc	Zespół Szkół w Sadku
22	Karol Szkarłat	Zespół Szkół w Laskowej
21	Paulina Szabla	Gimnazjum w Łukowicy
21	Ewelina Surówka	Zespół Placówek Oświatowych w Skrzydłej
21	Anna Smoter	Zespół Szkół Samorządowych Nr 3 w Limanowej
20	Magdalena Twaróg	Zespół Szkół Samorządowych Nr 2 w Limanowej
19	Marlena Leśniak	Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Piekielku
19	Rafał Judka	Publiczne Gimnazjum w Dobrej
19	Aleksandra Wójciak	Zespół Szkół Miejskich w Mszanie Dolnej
18	Małgorzata Janik	Gimnazjum w Łukowicy
18	Małgorzata Krzemińska	Publiczne Gimnazjum w Męcinie
18	Justyna Stożek	Zespół Szkół Miejskich w Mszanie Dolnej
18	Szymon Gzegorzek	Zespół Szkół w Laskowej
17	Sara Długosz	Publiczne Gimnazjum w Męcinie
17	Agnieszka Noworolnik	Zespół Szkół Publicznych w Jodłowniku
17	Ewelina Syktus	Zespół Szkół w Sadku
16	Bartłomiej Puto	Gimnazjum w Kainie Wielkiej
16	Anna Toporkiewicz	Publiczne Gimnazjum w Dobrej
16	Iwona Krzysztofiak	Zespół Placówek Oświatowych w Podobinie
16	Joanna Smoter	Zespół Szkół Samorządowych Nr 2 w Limanowej
16	Oliwia Kita	Zespół Szkół Samorządowych Nr 3 w Limanowej
16	Tomasz Kwiatkowski	Zespół Szkół w Pisarzowej
15	Izabela Klimek	Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Piekielku
15	Alicja Potaczek	Zespół Placówek Oświatowych w Podobinie
14	Przemysław Kożuch	Zespół Szkół w Pisarzowej
13	Paweł Rapta	Gimnazjum w Kainie Wielkiej
13	Monika Stawarz	Zespół Szkół Publicznych w Jodłowniku

Szkoły Ponadgimnazjalne

ilość punktów	Imię i nazwisko	Szkoła
19	Stanisław Wikar	Liceum Ogólnokształcące Nr 1 w Limanowej
19	Jolanta Stanisz	Zespół Szkół Nr 1 w Limanowej
18	Alicja Ptaszek	Liceum Ogólnokształcące Nr 1 w Limanowej
17	Agnieszka Michalak	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Mszanie Dolnej
16	Katarzyna Szlaga	Zespół Szkół Nr 1 w Mszanie Dolnej
15	Piotr Surówka	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Mszanie Dolnej
15	Karolina Lach	Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w L-wej
13	Magdalena Jajeńnica	Zespół Szkół Nr 1 w Limanowej
9	Agnieszka Waclawik	Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w L-wej

Piątek, 15 listopad 2013 r.

finał konkursu dla wszystkich trzech kategorii szkolnych oraz uroczyste wręczenie nagród wg. porządku:

godz. 9.⁰⁰ – rejestracja uczestników,

godz. 9.³⁰-10.³⁰ – rozwiązywanie testu konkursowego,

godz. 12.⁰⁰ – uroczyste wręczenie nagród i zakończenie konkursu,

Odbył się finał IV. edycji powiatowego konkursu wiedzy o ochronie przyrody na terenie Powiatu Limanowskiego. W imieniu Starosty Limanowskiego oraz Zarządu Powiatu Limanowskiego Franciszek Dziedzina Wicestarosta Limanowski złożył serdeczne gratulacje i podziękowania wszystkim uczestnikom konkursu, a nade wszystkim finalistom i laureatom tegorocznej edycji, nauczycielom oraz organizatorom za osobisty wkład w rozwój edukacji o ochronie przyrody, przypominając o potrzebie świadomości przyrodniczej i ekologicznej w dzisiejszych czasach. Następnie wraz z Dyrektorem Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Anna Fabią wręczył nagrody wszystkim laureatom finału.

Nagrody wręczali również przedstawiciele współorganizatorów, w imieniu Ligi Ochrony Przyrody Tadeusz Ogorzałek Prezes oddziału w Nowym Sączu, w imieniu Lasów Państwowych Nadleśniczy Nadleśnictwa Limanowa Jan Legutko.

Miejsce	Imię i nazwisko	Szkoła
I	Tomasz Grzegorzek	Szkoła Podstawowa w Kamionce
II	Aleksandra Kurek	Szkoła Podstawowa w Laskowej
III	Kinga Filipek	Szkoła Podstawowa w Jaworznej
IV	Aleksandra Sewiło	Szkoła Podstawowa w Szyku
I	Sylvia Filipiak	Zespół Placówek Oświatowych w Jurkowie
II	Franciszek Zając	Zespół Szkół w Sadku
III	Ewelina Kowalska	Zespół Placówek Oświatowych w Jurkowie
I	Jolanta Stanisz	Zespół Szkół Nr 1 w Limanowej
II	Stanisław Wikor	Liceum Ogólnokształcące Nr 1 w Limanowej
III	Alicja Ptaszek	Liceum Ogólnokształcące Nr 1 w Limanowej

3. „Święto drzewa” XI edycja – kontynuacja projektu promujący zieleni wysoką;

12 września br. na sali konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Limanowej odbyła się konferencja z nauczycielami biologii, przyrody i geografii ze szkół Powiatu Limanowskiego na której omówiono organizację Święta Drzewa.

Oficjalnego otwarcia dokonała **Anna Fabia** dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa, w ramach którego działa - Powiatowe Centrum Ekologiczne. Wśród przybyłych znaleźli się m.in.: **Jan Legutko** Nadleśniczy Nadleśnictwa Limanowa, **Rafał Tokarz** z Nadleśnictwa Stary Sącz, **Zbigniew Oleksy** Prezes PTTKa o/Limanowa, a także przedstawiciele gmin oraz 65 nauczycieli z terenu powiatu limanowskiego.

Konferencja była inauguracją tegorocznych obchodów 11 edycji „Święta Drzewa”. W tej sprawie głos zabrał Nadleśniczy Nadleśnictwa Limanowa **Jan Legutko**, który wyraził chęć współpracy oraz zapewnił sadzonki oraz pomoc merytoryczną pracowników Nadleśnictwa. Taką pomoc również zadeklarował **Rafał Tokarz** z Nadleśnictwa Stary Sącz. Swoją udział także potwierdził telefonicznie **Gorczański Park Narodowy**. Następnie omówiono organizację Święta drzewa z poszczególnymi szkołami oraz ustalono składy gatunkowe.

Partnerami podczas tegorocznych obchodów święta drzew byli: ekologiczna organizacja pozarządowa Klub Gaja z Wilkowic (plakaty, ulotki, materiały edukacyjne), Nadleśnictwo Limanowa (fundator sadzonek drzew, pomoc merytoryczna), Nadleśnictwo Stary Sącz (fundator sadzonek, pomoc merytoryczna),

Gorczański Park Narodowy (pomoc merytoryczna).

Powiat limanowski uhonorowany najwyższym wyróżnieniem w Polsce w zakresie ochrony środowiska i ekologii.

10 października br. na Polach Mokotowskich **Jan Puchała** Starosta Limanowski wraz z **Henrykiem Wujcem** Doradcą Prezydenta RP, **Pawłem Mikuskim** Rzecznikiem Prasowy Ministerstwa Środowiska, **Michałem Olszewskim** WicePrezydentem Miasta Stołecznego Warszawy, **Janem Szramką** Zastępcą Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, **Jackiem Bożkiem** Prezesem Klubu Gaja, **Kamilem Dąbrowa** Dyrektorem Radiowej Jedynki posadził dziewięć drzew w ramach inauguracji Święta Drzewa 2013.

W sadzeniu wzięli udział również Ambasadorzy 20 państw-uczestników Konferencji Klimatycznej w Warszawie (m.in. Ukrainy, Czech, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Kataru, Meksyku, Peru, Norwegii, Chin), oraz pozostali zaproszeni goście.

Po sadzeniu Drzew wszyscy zaproszeni goście udali się do Biblioteki Narodowej gdzie zostały wręczone najwyższe wyróżnienia w dziedzinie ochrony środowiska i ekologii.

Powiat Limanowski wraz Lasami Państwowymi oraz LeasePlan Fleet Management (Polska) Sp z o.o., za konsekwentną i wieloletnią realizację Programu otrzymał najwyższe z nich – Kryształowe drzewo.

W imieniu Powiatu Limanowskiego wyróżnienie odebrali Starosta Limanowski Jan Puchała oraz Piotr Ociepka pracownik Starostwa Powiatowego w Limanowej – Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa, Powiatowego Centrum Ekologicznego. Podczas wystąpienia Starosta Limanowski podziękował wszystkim instytucjom takim jak: Nadleśnictwu Limanowa, Nadleśnictwu Stary Sącz, Gorcezańskiemu Parkowi Narodowemu, Placówkom Oświatowym w Powiecie Limanowskim, nauczycielom i uczniom oraz

wszystkim osobom, które przyczyniły się do zdobycia tego najwyższego wyróżnienia w Polsce.

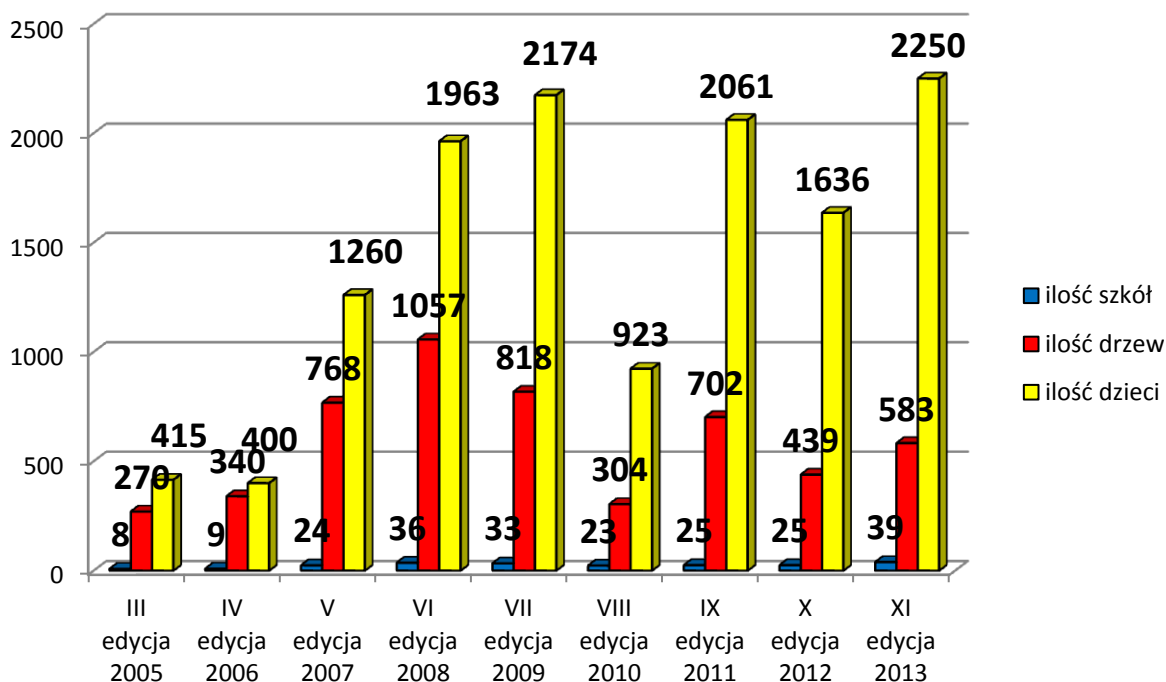
W ramach tego święta od 2005 roku Powiat Limanowski posadził już ponad **5 tys. drzew** (5281 szt.) oraz kilkadziesiąt „*Drzew dla Pokoju*” - *Świerków istebniańskich*, wyhodowanych Nadleśnictwie Jabłonna z nasion, które pobłogosławił Ojciec Święty Benedykt XVI w czasie Pielgrzymki do Polski w dniu 26 maja 2006 r. podczas Mszy Świętej na placu Piłsudskiego w Warszawie.

Partnerami Powiatu podczas obchodów święta każdego roku są:

- ekologiczna organizacja **Klub Gaja z Wilkowic** (plakaty, ulotki, materiały edukacyjne),
- **Nadleśnictwo Limanowa** (fundator sadzonek drzew, pomoc merytoryczna),
- **Nadleśnictwo Stary Sącz** (fundator sadzonek, pomoc merytoryczna),
- **Gorczański Park Narodowy** (pomoc merytoryczna),
- **ok. 80 szkół** wraz nauczycielami i młodzieżą z terenu 12 gmin powiatu limanowskiego

Przypomnijmy, że Starostwo Powiatowe w Limanowej zostało już trzykrotnie uhonorowane nagrodą Czarodziejskiego Drzewa. Jest to ogólnopolska nagroda dla instytucji, za szczególne osiągnięcia w programie edukacji ekologicznej Święta Drzewa:

- 2008 podczas uroczystej inauguracji VI edycji Święta Drzewa w Warszawie została wręczona nagroda **CZARODZIEJSKIEGO DRZEWA** dla Starostwa Powiatowego w Limanowej za posadzenie 768 drzew, zaangażowaniem 24 placówek oraz 1260 osób w 2007 roku.
- 2009 po raz drugi z rzędu otrzymaliśmy nagrodę **CZARODZIEJSKIEGO DRZEWA** tym razem za zaangażowanie największej liczby uczestników 1963 osoby oraz za współpracę z placówkami oświatowymi powiatu limanowskiego.
- 2011 Franciszek Dziedzina, Wicestarosta Limanowski, w imieniu Jana Puchały, Starosty Limanowskiego odebrał „nagrodę specjalną **ZŁOTEGO CZARODZIEJSKIEGO DRZEWA** za konsekwentną i wieloletnią realizację programu „Święto Drzewa” w Powiecie Limanowskim. (Nagrodę tą również otrzymało Miasto Stołeczne Warszawa).
- 2013 Jan Puchała, Starosta Limanowski odebrał „nagrodę specjalną **KRYSTAŁOWEGO DRZEWA** za konsekwentną i wieloletnią realizację Programu „Święto Drzewa” w Powiecie Limanowskim.

Podczas obchodów „Święta Drzewa” w powiecie limanowskim odbywały się zajęcia, apele, konkursy a nawet całodniowe akademie związane z sadzeniem drzew, przyrodą, ekologią i segregacją śmieci. Drzewa sadziły nie tylko dzieci i młodzież, ale również Zarząd Powiatu Limanowskiego, wójtowie, dyrektorzy szkół, księża oraz nauczyciele.

Poniżej przedstawiamy obchody w niektórych szkołach powiatu limanowskiego:

Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Niepubliczne Gimnazjum w Piekiełku

Dnia 25 października w Piekiełku pojawił się Leśnik - przedstawiciel Nadleśnictwa Limanowa pan Jakub Zygarowicz. Najmłodsi uczniowie wysłuchali krótkiej prelekcji o lesie i jego mieszkańcach oraz obejrżeli ciekawy film. Uczniowie byli bardzo aktywni, zadawali mnóstwo pytań i odpowiadali na pytania pana Leśnika. Zostali również nagrodzeni za piękne prace wykonane w ogłoszonym szkolnym konkursie plastycznym "Dzieciaki znają EKO -

ZNAKI". Na zakończenie przedstawiciele klas zasadzili drzewo przy szkole. Już teraz zaprosiliśmy pana Leśnika na przyszłoroczne święto w naszej szkole.

Barbara Twaróg
Dominika Lisek

Zespół Placówek Oświatowych w Jurkowie

Tradycją w naszej szkole są obchody Święta Drzewa. W tym roku 18 listopada uczniowie klas 1 – 6 przygotowali na ten dzień prace o tematyce ekologicznej. Wykonali Eko-znaki oraz transparenty promujące znaczenie i ochronę lasów. Pan leśniczy Jakub Zygarowicz opowiedział o znaczeniu lasów i ich ochronie oraz przywiózł sadzonkę sosny, którą uroczystie posadziliśmy obok szkoły.

Atrakcją dla dzieci były konkursy, w których wykazały się dużą znajomością gatunków roślin i zwierząt zamieszkujących lasy. Za poprawne odpowiedzi uczniowie otrzymywali kasztany, które później zostały zamienione na nagrody ufundowane przez Nadleśnictwo Limanowa oraz Radę Rodziców Szkoły.

Barbara Marek

Szkoła Podstawowa w Kaninie

Dnia 25.10.2013r. odbyły się w obchody Święta Drzewa. Wszystkie klasy przygotowały na tą uroczystość pomysłowe plakaty wykonane w różnych technikach, przedstawiające „Drzewa naszej wyobraźni”. W quizie przyrodniczym, zorganizowanym przez nauczyciela przyrody panią Ewę Kożuch, wzięli udział uczniowie klas od III do VI. Zwycięzcy zostali uhonorowani dyplomami i nagrodami, a wszyscy uczestnicy otrzymali drobne upominki.

Uroczystość zaszczylił swoją obecnością pan Piotr Ociepka z Wydziału Ochrony Środowiska Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Limanowej. Wzbogacił konkurs o dodatkowe, rozstrzygające pytania polegające na rozpoznawaniu podstawowych gatunków drzew iglastych i liściastych. Następnie udaliśmy się na działkę szkolną i sadziliśmy drzewka, ucząc się od pana Piotra Ociepki zasad prawidłowego ich sadzenia.

Obchody Święta Drzewa wzbudziły u dzieci mnóstwo pozytywnych emocji, jednocześnie kształtując u nich ekologiczną postawę wobec środowiska.

Ewa Kożuch

Szkoła Podstawowa Nr 2 w Siekierzynie

W październiku przystąpiliśmy, do akcji Święto Drzewa. Celem akcji jest inicjowanie działań proekologicznych w środowisku lokalnym oraz uzmysłowienie uczniom, jak ważne jest świadome korzystanie z zasobów leśnych. Od lat szkoła współpracuje ze Centrum Ekologicznym przy Starostwie Powiatowym w Limanowej, z Nadleśnictwem w Limanowej, które już kilka razy przekazało szkole sadzonki drzew. Kontynuując tę współpracę przystąpiliśmy do akcji „Święto Drzewa” zamówiliśmy sadzonki świerka w liczbie 30 szt. W dniu 25.10.2013r. po instruktażu wspólnie zasadziliśmy sadzonki na terenie szkolnym. Uczniowie w okresie uczęszczania do szkoły – będą się tymi drzewkami opiekować.

Stanisław Zoń

Szkoła Podstawowa w Krasnem –Lasocicach

Organizatorem „Święta Drzewa” w naszej szkole było Szkolne Koło Ligi Ochrony Przyrody. W tym dniu odbyły się zajęcia poświęcone znaczeniu drzew w przyrodzie i człowieka. Efektem tych zajęć była gazetka szkolna, którą umieszczono na głównym korytarzu szkoły.

Najważniejszym punktem obchodów było sadzenie drzew. Posadzono na posesji szkoły 10 lip, 5 buków, 5 jaworów i 20 jodeł. W akcji uczestniczyło 23 uczniów.

Sadzenie drzewek odbyło się pod nadzorem pana leśniczego Stanisława Twaroga, który nie tylko dostarczył sadzonki ale również udzielił wskazówek uczniom jak należy zasadzić drzewa.

Stanisława Piechnik

Szkoła Podstawowa w Laskowej

22 października w naszej szkole obchodziliśmy Święto Drzewa, w którym uczestniczyli uczniowie klas czwartych. Z tej okazji w szkolnym ogródku posadziliśmy kilka

gatunków drzew. Naszym honorowym gościem był leśniczy Pan Ireneusz Mąka. To właśnie dzięki niemu nasz szkolny ogród wzbogaciły nowe okazy. Pan Leśniczy przekazał nam wiele ciekawych wiadomości na temat poszczególnych gatunków. Po krótkim wykładzie, przeszliśmy to części praktycznej. Pomogła nam w tym Pani Dyrektor Monika Sułkowska, która zasadziła pierwszą sadzonkę dębu. Idąc za przykładem Pani Dyrektor znaleźliśmy miejsca dla innych małych drzewek. Po godzinie ciężkiej pracy nasz ogród wzbogacił się w jodłę, buka, sosnę, brzozę i inne wspaniałe okazy, które choć jeszcze małe cieszą oko wszystkich bywalców ogrodu. Spotkanie zakończyło się pamiątkowym zdjęciem zrobionym na tle posadzonych drzewek. Była to dla nas wspaniała i bardzo ciekawa lekcja przyrody i ekologii. Zapewne każdy z uczestników z dumą będzie patrzył, jak z tych małych roślinek rosną potężne drzewa. Cieszymy się również, że poprzez nasze działania włączyliśmy się w ogólnopolski program edukacji ekologicznej Klubu Gaja, którego celem jest edukacja w zakresie zmian klimatycznych i ochrony drzew. W programie tym uczestniczą placówki oświatowe, samorządy, instytucje, organizacje społeczne, firmy i osoby indywidualne. Przez 10 lat Święta Drzewa dzięki zaangażowaniu ponad 500 000 osób zostało posadzonych ponad 570 000 drzew i zebranych 2742 tony makulatury. Cieszymy się, że i dzięki nam swoje miejsce znalazło kilka nowych okazów.

Józef Kołodziej

Zespołu Szkół Samorządowych nr 3 w Limanowej

W dniu 17.10.2013 r. na terenie szkoły odbyło się coroczne sadzenie drzew.

Inicjatywa tej akcji została podjęta z okazji XI edycji programu „Święto Drzewa”. Osobami nadzorującymi to wydarzenie były: nauczyciel biologii ZSS nr 3 Bożena Stryczek, nauczyciel przyrody ZSS nr 3 Justyna Wójtowicz, nauczyciel ZSS nr 3 Sabina Kolba oraz przedstawiciel Starostwa Powiatowego Wydziału Ochrony Środowiska w Limanowej Piotr Ociepka.

W akcji tej brało udział 20 uczniów z klasy I „a” Gimnazjum. Spotkanie rozpoczął pan Piotr Ociepka wygłaszając prelekcję na temat sposobu sadzenia drzew i korzyści płynących z terenów zalesionych. W tym roku posadzono 10 świerków i jodeł oraz 10 drzew liściastych na terenie przyszkolnym.

Akcja cieszyła się wielkim zainteresowaniem ze strony młodzieży. Brały w niej aktywne udział. Niewątpliwie wydarzenie to przyniosło uczniom wiele korzyści. Nie tylko dowiedzieli się w jaki sposób sadzić drzewa, ale i uświadomili sobie znaczenie zieleni dla klimatu na Ziemi.

Justyna Wójtowicz

Szkoła Podstawowa Nr 1 w Siekierczynie

Uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 1 w Siekierczynie po raz kolejny wzięli udział w obchodach „Święta drzewa”. 16.10.2013 r. na holu naszej szkoły odbył się krótki program artystyczny, poświęcony drzewom przygotowany przez dzieci z oddziałów przedszkolnych. W tym dniu gościliśmy pana inspektora Piotra Ociepkę, który podzielił się z nami uwagami dotyczącymi sadzenia drzew. Następnie przedszkolaki wraz z wychowawcami i gościem udali się przed budynek szkoły gdzie posadzili 5 sadzonek sosny zwyczajnej. Dzieci były bardzo zadowolone z tego, że mogły przyczynić się do ochrony środowiska.

Urszula Biernat

Szkoła Podstawowa Nr 1 w Kamienicy

W tym roku szkolnym już po raz czwarty uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 przystąpili do programu „Święto Drzewa” organizowanego przez Klub Gaja i Powiatowe Centrum Ekologiczne w Limanowej. Tym razem tego zaszczytu dostąpili uczestnicy innowacji pedagogicznej „Na tropie tajemnic przyrody”.

Posadzenie świerka zorganizowano 17 października o godzinie 13:00. Biletem wstępu oprócz zgody rodziców były przygotowane listki, na których każdy z uczestników zapisał, dlaczego ważne są drzewa.

Przedstawiciel Nadleśnictwa Limanowa p. Jakub Zygarowicz, wygłosił krótką prelekcję nt. samej akcji jak i tajemnic życia w lesie. Uczniowie zmierzali się z rebusami, rozsypankami, łamigłówkami i otrzymali drobne upominki.

Po krótkim instruktażu jak sadzić drzewa, dzieci przystąpiły do działania: chłopcy kopali dołek, a dziewczynki odczytały treść „zielonego ślubowania”.

Drzewko rośnie, a my szukamy imienia. W trakcie przygotowań jest też tabliczka informacyjna z imieniem świerka.

Uczestnictwo w programie „Święto Drzewa” przysporzyło naszym uczniom wiele radości, dało poczucie, że oni też mogą coś zrobić dla naszej planety. Wychodząc ze szkoły, zerkają, jak rozwija się nasz okaz.

Aneta Majewska

Szkoła Podstawowa w Szyku

9 października 2013 roku z okazji Święta Drzewa do Szkoły Podstawowej w Szyku przyjechał pan Jakub Zygarowicz z Nadleśnictwa Limanowa z sadzonkami drzewek. Uczniowie klas III -VI (25 dzieci) wysłuchali pogadanki na temat Święta Drzewa, znaczenia drzew dla człowieka oraz różnych ciekawostek związanych z drzewami. Następnie uczniowie wspólnie z leśniczym, nauczycielami oraz z panem konserwatorem poszli na plac przed szkołą, aby posadzić drzewka. Leśniczy pokazał dzieciom jak prawidłowo wykopać dołek, zasadzić drzewko, a następnie wszyscy samodzielnie sadzili. Zasadzono 10 świerków i 10 sosen. Uczniowie chętnie pracowali, każdy chciał zasadzić swoje drzewko. Uczestnicy akcji zgodnie stwierdzili, że za rok także chcą wziąć udział w sadzeniu drzewek.

Zespół Szkół im. Stanisława Konarskiego w Starej Wsi II

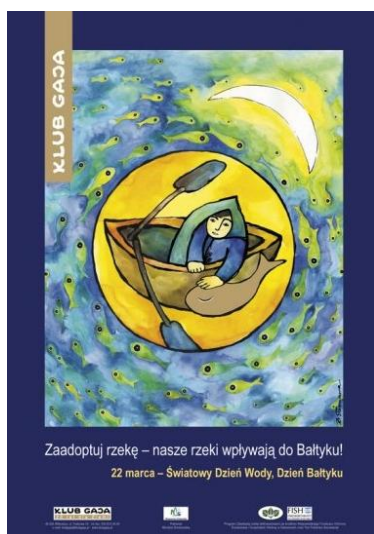
Sadzenie drzew z okazji Święta Drzewa stało się już tradycją. Możemy pochwalić się już około 300 zasadzonymi drzewami, które upiększają teren wokół szkoły wzbogacając piękny drzewostan. W tym roku przy sadzeniu kolejnych 30 okazów pomagał nam pan Piotr Ociepka z Powiatowego Centrum Ekologicznego z Limanowej, wnikliwie pilnując, by prawidłowo umieszczać system korzeniowy w glebie. Dumnie patrzymy na rosnące drzewka i już dzisiaj deklarujemy udział w kolejnej edycji Święta Drzewa. Klub „Ekozakręcenii” z opiekunem Małgorzatą Opiela

Zespół Placówek Oświatowych im. Jana Pawła II w Podobinie

17 października Już po raz szósty uczniowie szkoły wzięli udział w Światowym Święcie Drzewa. Dwunastu przedstawicieli klasy szóstej szkoły podstawowej zasadziło trzy sadzonki: buka oraz świerka. Akcja możliwa była dzięki współpracy z Powiatowym Centrum Ekologicznym, Nadleśnictwem Limanowa oraz Gorczańskim Parkiem Narodowym. Uczestnictwo w akcji sadzenia drzew przysporzyło uczniom wiele radości. Umocniło w nich ponadto poczucie odpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego naszej planety. Joanna Wójtowicz.

4. Zaadoptuj rzekę 2013

Zaadoptuj rzekę to program edukacji ekologicznej, którego prekursorem od 2005 (w powiecie od 2007 r.) roku jest Klub Gaja w Wilkowicach. Skierowany jest do wszystkich typów szkół, przedszkoli oraz innych placówek oświatowych np. świetlic, ognisk pracy pozaszkolnej, klubów osiedlowych oraz innych instytucji.

Celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat ochrony wód powierzchniowych, propagowania racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych, ochrony przyrody dolin rzecznych oraz ochrony morza Bałtyckiego. Celem jest również zainspirowanie młodzieży, wychowawców, grup i organizacji ekologicznych oraz instytucji do podejmowania lokalnych działań proekologicznych dotyczących poprawienia jakości wody, ochrony rzek i dolin rzecznych. Tematem programu jest woda,

a w szczególności rzeki i ich znaczenie w przyrodzie, a także uświadomienie mieszkańcom ich obecności i roli w życiu społeczeństw.

W 2013 roku w myśl tego projektu PCE przeprowadziło dwie prelekcje w szkołach oraz wznowiło nakład 2 tys. ulotek dotyczący oszczędzania wody.

Szkoła Podstawowa w Piekieleku

6 grudnia 2013 roku oprócz mikołajkowych prezentów uczniowie klasy 4 i 5 Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Piekieleku mieli możliwość uczestniczenia w ciekawej lekcji przyrody. Tematem lekcji było "Zanieczyszczenia i ochrona wód". Prelekcję wraz z fizyko – chemicznym badaniem wody przeprowadził przedstawiciel Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Powiatowego Centrum Ekologicznego Starostwa Powiatowego w Limanowej pan Piotr Ociepka. Uczniowie pod nadzorem opiekuna wykonali fizyko - chemiczne badanie wody pobranej z kranu oraz przydrożnego rowu, następnie porównali wyniki i wyciągnęli wnioski. Woda z rowu zawierała więcej azotanów, co świadczy o odprowadzaniu i zawartości w niej ścieków komunalnych. Działania te niewątpliwie korzystnie wpłyną na zwiększenie wiadomości i umiejętności uczniów. Podniosą też świadomość ekologiczną.

Zespół Placówek Oświatowych - Szkoły Podstawowej w Jurkowie

12 grudnia 2013 roku uczniowie klasy 5 Zespołu Placówek Oświatowych - Szkoły Podstawowej w Jurkowie wraz z nauczycielką mieli możliwość uczestniczenia w ciekawej lekcji przyrody. Tematem lekcji było "Zanieczyszczenia i ochrona wód". Prelekcję wraz z fizyko – chemicznym badaniem wody przeprowadził przedstawiciel Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Powiatowego Centrum Ekologicznego Starostwa Powiatowego w Limanowej pan Piotr Ociepka. Uczniowie pod nadzorem opiekuna wykonali fizyko - chemiczne badanie wody pobranej z kranu oraz kałuży, następnie porównali wyniki i wyciągnęli wnioski. Woda z kałuży ma wyższe pH co świadczy o zawartości w niej ścieków komunalnych. Działania te niewątpliwie korzystnie wpłyną na zwiększenie wiadomości i umiejętności uczniów. Podniosą też świadomość ekologiczną.

Powiat Limanowski edukuje

Zespół Szkół Nr 1 w Limanowej potok Sowina

Szkoła Podstawowa w Łukowicy potok Łukowica

Szkoła Podstawowa w Ujanowicach rzeka Łosossina

Szkoła Podstawowa Nr 1 w Przyszowej potok Słomka

Szkoła Podstawowa w Zawadce potok Zawadka

Powiat LIMANOWSKI

Powiat Limanowski
Ostoja natury i zdrowia

STAROSTWO POWIATOWE W LIMANOWEJ
Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa
Powiatowe Centrum Ekologiczne
34-600 Limanowa, ul. Józefa Marka 9
e-mail: pce@powiat.limanowa.pl
tel. 10 9337 877
www.powiat.limanowa.pl

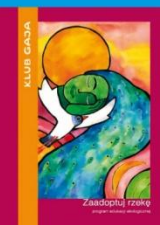
Wykorzystano materiały Klubu Gaja w Wilkowicach www.klubgaja.pl

druk: Drukarnia MALINOWA

Powiat Limanowski OSTOJA NATURY I ZDROWIA...

Oszczędzaj wodę

POWIATOWE CENTRUM EKOLOGICZNE
POWIAT LIMANOWSKI

Do kogo należy rzeka?

Możemy powiedzieć, że do wszystkich, którzy z niej korzystają. Można także powiedzieć, że do zarządzających nią instytucji. Jednak w praktyce często tak naprawdę nikt nie czuje się za rzekę odpowiedzialny. Rzeki stają się zaniedbane i zaśmiecone, a ludzie odwróciły się od nich plecami. Jak możemy to zmienić?

WODA

Kiedy odkręcamy kran w naszej łazience, nie zdajemy sobie zwykle sprawy, że woda jest źródłem życia. **Szanujmy i oszczędzajmy ją!**

97% - wód na ziemi to słone wody w oceanach
3% - wód na ziemi to wody słodkie

„Woda nie jest produktem komercyjnym, jak inne, lecz dobrościwem, które musi być chronione, broniące i traktowane jako takie...”
(Ramowa Dyrektywa Wodna UE)

10 SPOSOBÓW NA OSZCZĘDZANIE WODY

Zaadoptuj rzekę!

Jak zacząć?

Przed rozpoczęciem działań należy sprawdzić, kto jest właścicielem rzeki, skontaktować się z Powiatowym Centrum Ekologicznym. Należy pamiętać, że nawet małe strumyki mogą być niebezpieczne i trzeba zachować ostrożność.

Pamiętajcie!

- trzymajcie się razem i zawsze w pobliżu osoby dorosłej,
- nie wchodzić do wody bez pozwolenia osoby dorosłej,
- nie pójść wody, jeżeli nie macie pewności, że jest czysta,
- bądźcie ostrożni!

Na czym polega adopcowanie rzeki?

Kiedy mówimy o adopcowaniu rzeki, chodzi nam o wzięcie na siebie roli jej stróża i otaczanie jej opieką. Poniżej podajemy kilka propozycji działań:

- sprzątanie rzeki i jej brzegów,
- zdobywanie wiedzy, np.: o historii i geografii rzeki,
- lekcje tematyczne dotyczące ochrony rzek,
- zajęcia terenowe – dokumentowanie fauny i flory,
- badanie jakości wody – temperatura, pH, ilość tlenu w wodzie,
- monitorowanie jakości wody,
- objęcie ochroną, jako pomnika przyrody rosnących nad rzekami drzew,
- zajęcia plastyczne, np.: tworzenie rzeźb z znalezionej śmieci,
- konkursy fotograficzne, plastyczne i literackie,
- nadawanie nazw bezimiennym potokom lub najciekawszym fragmentom rzeki,
- wycieczki i rajdy wodoluz rzek,
- szukanie źródeł rzeki,
- zachęcanie lokalnych władz do poprawy stanu czystości rzeki,
- zawieranie porozumień dla rzeki.

Czy wiesz, że...?

Polska należy do najuboższych w zasoby wodne krajów Europy. Z powodu zanieczyszczeń wody, w tym nadmiernego użyźniania, czyli eutrofizacji, w naszych jeziorach i rzekach umiera życie!

Ramowa Dyrektywa Wodna

— akt prawny obowiązujący w państwach Unii Europejskiej, który zobowiązuje wszystkich użytkowników do racjonalnego wykorzystania i ochrony zasobów wodnych w celu zachowania dobrego stanu wód dla przyszłych pokoleń. Dobry stan wód oznacza stan najbardziej zbliżony do naturalnego.

Docelowo dobry stan wód powinien być osiągnięty do 2015r. Aby ocenić stan wody w rzecze należy wykonać badania biologiczne, określające gatunki roślin i zwierząt, badania wskaźników fizycznych i chemicznych oraz określić warunki hydromorfologiczne. Stan wód określa się, uwzględniając wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego oraz wyniki oceny spełniania dodatkowych wymagań dla obszarów chronionych. Stan wód wyznaczony jest przez gorszy ze stanów.

Stan wód w powierzchniowych w powiecie limanowskim

Mazanka osiągnęła stan dobry, Łosossina (od Słopniczanki do potoku Stańkowskiego) oraz Sowinki stan zły.

W przypadku Mazanki o ocenie zdecydowały wyniki klasyfikacji elementów biologicznych ponadto Mazanka nie spełnia wymagań dotyczących obszarów chronionych w zakresie wymogów do bytowania ryb w warunkach naturalnych oraz obszarów chronionych wzdłużnych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.

Stan Łosossiny (od Słopniczanki do potoku Stańkowskiego) oraz Sowinki, określonego jako zły zdecydowały wyniki klasyfikacji wymagań dotyczących obszarów chronionych – ze względu na niespełnianie wymogów do bytowania ryb w warunkach naturalnych.

www.krakow.pios.gov.pl

Klasyfikacja stanu wód w latach 2010-2012 przy uwzględnieniu wymagań określonych dla obszarów chronionych.

Miejsce	POTENCJAŁ EKOLOGICZNY z uwzględnieniem stanów w obszarach chronionych	STAN CHEMICZNY	STAN
Mazanka	POTENCJAŁ DOBRY POTENCJAŁ DROBNO	STAN DOBRY	DOBRY
Łosossina od Słopniczanki	POTENCJAŁ DOBRY POTENCJAŁ DROBNO		
Łosossina od Słopniczanki do potoku Stańkowskiego	POTENCJAŁ UMIAROWANY		ZŁY
Sowinki	POTENCJAŁ UMIAROWANY	STAN DOBRY	ZŁY

W budynku starostwa, w dniach 3-20 grudnia goszczono również wystawę „Zaadoptuj rzekę”, która wystawiana była w całej Polsce. Wystawę otworzył Jarosław Kasprzyk pracownik Klubu Gaja w Wilkowicach wraz z uczniami z Zespołu Szkół Samorządowych Nr 3 w Limanowej.

Wystawa prezentowała dobre praktyki w zakresie aktywnej edukacji ekologicznej na rzecz ochrony wód oraz działania zaproponowane i podejmowane przez uczestników w ramach programu np.: wycieczki nad akwenty, sprzątanie wód i brzegów, badania wód czy oszczędzanie wody, w tym również wkład powiatu limanowskiego.

Wystawa składała się z 7 plansz dwustronnych umieszczonych na wolnostojących statywach, co daje możliwość zestawienia ich ze sobą w różnych kombinacjach. Plansze ukazujące świat ryb dwuśrodowiskowych oraz ich siedlisk, występujących w polskich rzekach i Morzu

Bałtyckim. Ma na celu zwrócenie uwagi społeczeństwa na piękno rodzimej fauny rzecznej i morskiej, która potrzebuje czystych i naturalnych siedlisk.

Na planszach znajdują się zdjęcia wraz z fascynującymi opisami prezentujące np. Minoga rzeczny, ryby – pasożyta, który posiada niezwykle ciekawy sposób odżywiania się. Wystawa była dostępna dla zwiedzających podczas obchodów Dnia Ryby w dniu 28 lipca 2013 r. Od połowy sierpnia 2013 jest stałą ekspozycją, którą można zobaczyć przed nowo wybudowanym Domem Morświna na terenie Stacji Morskiej Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego w Helu.

W 2013 roku wystawę obejrzało ponad 138 000 osób. Dotychczas prezentowana m. in w:

- Fokarium Stacji Morskiej Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego
- Ochotniczej Straży Pożarnej w Dygowie
- Ratuszu Urzędu Miasta Koszalina
- Pływalni Miejskiej „Garwolanka” w Garwolinie
- Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie
- Galerii handlowej Gemini Park w Bielsku – Białej

5. "Sprzątania świata"

Sprzątanie

świata

Odkrywamy Czystą Polskę - pod takim hasłem została zorganizowana tegoroczna akcja „Sprzątanie Świata 2013 r. – Polska”, której finał przypadł, jak zwykle na 20 – 21 - 22 września.

Starostwo Powiatowe w Limanowej, Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa, Powiatowe Centrum Ekologiczne zaprosiły do udziału szkoły i inne placówki oświatowe, gminy, firmy, organizacje pozarządowe, a także osoby prywatne do włączenia się w akcję. „Sprzątanie świata” jest częścią międzynarodowego ruchu na rzecz ochrony środowiska Clean up the World wywodzącego się z Australii. W ruchu tym uczestniczy blisko 40 mln. wolontariuszy na całym świecie. Do Polski ideę „sprzątania świata” sprowadziła Mira Stanisławska - Meysztowicz, założycielka oraz Fundator Fundacji Nasza Ziemia.

Sprzątanie świata, to nie tylko akcje likwidacji dzikich wysypisk śmieci. „Sprzątaniom” towarzyszy cała gama innych działań: segregowanie zebranych odpadów, zakładanie zieleńców, sadzenie drzew, krzewów i kwiatów. Organizowane są konkursy (plastyczne, piosenki), wystawy, festyny, koncerty, zabawy, ogniska, rajdy (piesze, rowerowe) itp. „Sprzątanie” angażuje i integruje społeczności lokalne.

W latach 2000 - 2005 Powiat Limanowski prowadził akcję sprzątania świata, między innymi zakupując 51 tys. szt. worków na odpady i 65 tys. par rękawic. W roku 2013 jako Partner Jubileuszowej 20-tej Akcji Sprzątania Świata – Polska pragniemy włączyć w jego Obchody. Dlatego zachęcamy Was do zorganizowania lokalnych działań z zakresu edukacji odpadowej, bo to ona właśnie jest w Polsce w tej chwili koniecznie potrzebna. Nowy system gospodarki odpadami komunalnymi nie zadziała, jeśli jego uczestnicy, czyli my wszyscy, nie będziemy wiedzieli dlaczego ważne jest, aby prawidłowo postępować z odpadami i – co jeszcze ważniejsze - co zrobić, by było ich jak najmniej.

Spotkanie organizacyjne, odbyło się 12 września, o godzinie 11.00 w głównej sali konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Limanowej. Przekazaliśmy wówczas 2,5 tys. worków do sprzątania oraz materiały edukacyjne związane z akcją. Przedstawiliśmy przykładowe scenariusze zajęć, plan działania oraz przebieg akcji w naszym powiecie.

Wydarzenia:

11. września – Warszawa – konferencja prasowa otwierająca Akcję

15. września – Mikołów k./Katowice – oficjalny Start Akcji w Śląskim Ogrodzie Botanicznym

12. września – Limanowa – spotkanie organizacyjne ze szkołami, organizacjami i instytucjami z Powiatu Limanowskiego, rozdanie worków

19. września – Limanowa – Finał Sprzątania Świata połączony z sadzeniem „Drzewa Dwudziestolecia Sprzątania Świata” przed budynkiem Starostwa Powiatowego w Limanowej

od 13. do 22. września – cała Polska

Dodatkowo zachęcamy do wzięcia udziału w konkursach: „JESTEM, WIĘC NIE ŚMIECĘ”, Konkurs „ODKRYWAMY CZYSTY LAS” oraz „Zbierzmy 20 tysięcy telefonów na 20. Sprzątanie świata – Polska.

19 września br. Przed budynkiem B Starostwa Powiatowego w Limanowej odbył się finał XX jubileuszowej akcji Sprzątania Świata. W tegorocznej akcji wzięło udział 65 szkół z całego powiatu, jak również samorządy lokalne, PTTK oddział Limanowa, Gorczański Park Narodowy, Nadleśnictwo Limanowa i Stary Sącz. Podczas finału, młodzież z klasy drugiej IV Liceum Ogólnokształcącego im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, wspólnie z pracownikami Starostwa Powiatowego w Limanowej posprzątała pobliski park miejski.

Kolejnym punktem spotkania w której uczestniczyli przedstawiciele władz powiatu oraz zaproszeni goście, przed Budynkiem B Starostwa Powiatowego w Limanowej posadziliśmy „**Drzewo Dwudziestolecia Sprzątania Świata – Polska**”. Klon polny o wysokości 3 metrów podobnie jak 19 pozostałych posadzonych drzew w Polsce symbolizuje 20 lecie akcji.

Drzewo Dwudziestolecia Sprzątania świata

Klon polny (*Acer campestre* 'Elsrijk')

Akcja Sprzątania świata - Polska 2013

19 września 2013 r.

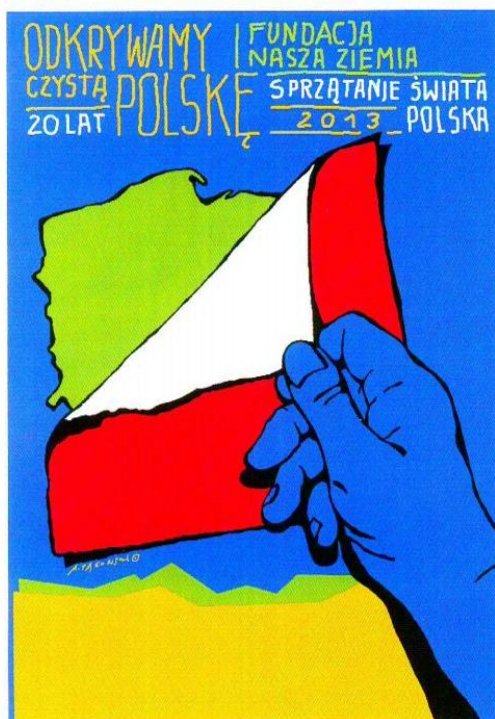

W sadzeniu drzewa uczestniczyli: **Franciszek Dzedzina** Wicestarosta Limanowski, **Mieczysław Uryga** Członek Zarządu Powiatu Limanowskiego, **Anna Fabia** Dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa, **Justyna Tokarczyk** Kierownik Biura Promocji, **Jan Legutko** Nadleśniczy Nadleśnictwa Limanowa oraz koordynator akcji **Piotr Ociepka** z Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa.

Mamy nadzieję, że akcja przyczyniła się do zwiększenia świadomości ekologicznej i przyszłym roku młodzież, jednostki i organizacje pozarządowe jeszcze liczniej wezmą w niej udział!

Starostwo Powiatowe w Limanowej otrzymało również podziękowania za wspólnie zrealizowany projekt Sprzątania Świata w 2013 roku.

Z podziękowaniem dla

**Starostwa Powiatowego
w Limanowej**

za współorganizację
obchodów Jubileuszu 20. Akcji
„Sprzątanie świata - Polska”

Mira Stanisławska-Meysztowicz
Inicjatorka Akcji
Założycielka Fundacji Nasza Ziemia

Stawomir Brzózek
Prezes Zarządu
Fundacji Nasza Ziemia

Wrzesień 2013 r.

Sprawozdania z poszczególnych szkół powiatu limanowskiego biorących udział w akcji sprzątania świata w 2013 roku.

Szkoła Podstawowa w Roztoce

W porządkowaniu „świata” wzięły udział 3 klasy wraz ze swoimi wychowawcami, czyli około 30 osób. Uczniowie dobrze przygotowani tzn. zaopatrzeni w oznakowane worki, rękawice, odpowiedni strój-kamizelki odblaskowe i pozytywnie zmotywowani szczytnym celem akcji ruszyli spod szkoły o godzinie 11.45 . Klasa IV zajęła się sprzątaniem zagajnika położonego w najbliższym sąsiedztwie naszej szkoły. Najwięcej pracy mieli młodzi ekolodzy-uczniowie klasy V, przy rzece obok przystanku autobusowego. Kolejnym miejscem wymagającym poważnej interwencji była uliczka prowadząca ze sklepu w stronę szkoły.

Młodzież szła rozstawiona w szpalerze i dokładnie sprzątała teren wrzucając do worków szkło, plastik i pozostałe odpady. Z należytą ostrożnością zbieraliśmy przede wszystkim szkło. Dochodząc do celu naszego „spaceru” mieliśmy pełne worki śmieci, zebraliśmy 17 worków, które pozostawiliśmy w oznaczonym miejscu. Młodzież zakończyła akcję około godziny 14.00 z poczuciem dobrze wykonanej pracy, bardzo potrzebnej środowisku. Towarzyszyła nam nadzieja, że kolejna akcja będzie mniej obfita w porzucane śmieci w miejscach, które powinny cieszyć oko swoim naturalnym pięknem, a nie szpecić brzydotą porzucanych odpadów.

Maria Nalepa

Zespół Szkół Publicznych w Sadku- Kostrzy

W dniu 20.09.13r. w Zespole Szkół Publicznych w Sadku- Kostrzy przeprowadzono akcję „sprzątanie Świata”. Wzięli w niej udział uczniowie szkoły podstawowej i gimnazjum. W ramach akcji przygotowano makietę przypominającą uczniom najważniejsze założenia akcji oraz ogólnopolskie hasło tegorocznej edycji. Młodzież i dzieci uporządkowały najbliższy teren wokół szkoły. Zebrane śmieci umieszczono w workach, a następnie w szkolnych kontenerach.

Halina Kaczmarczyk

Zespół Szkół Ogólnokształcących w Dobrej

W dniu 20 września 2013r. członkowie szkolnego koła LOP w ZSO w Dobrej przyłączyli się do międzynarodowej akcji „Sprzątanie Świata”. 30 członków koła (uczniowie kl.VI szkoły podstawowej i kl. I-III gimnazjum) wyposażonych w gumowe rękawiczki i specjalne worki otrzymane ze starostwa w Limanowej wyruszyło wraz z paniami opiekunkami -M. Syktus, D. Stokłosa-Marek i M. Trzópek w teren by zbierać śmieci.

Zaczęliśmy od zadbania o własne podwórko czyli teren szkoły. Tu na szczęście nie było dużo śmieci co dobrze świadczy o uczniach, ale i tak było sporo papierków po cukierkach, batonikach, parę kartonów po napojach.

Gorzej było dalej, a więc na parkingu koło zabytkowego i nowego kościoła, wokół cmentarza gdzie udała się grupa uczniów szkoły podstawowej ze swoją opiekunką.

Uczniowie byli bardzo zbulwersowani znajdując, szczególnie na parkingu, w pobliżu cmentarza, szklane butelki po alkoholu, wypalone znicze, a nawet jakieś stare buty. Byli mocno zdziwieni tym, że dorośli ludzie wyrzucają takie rzeczy do trawy mając parę metrów dalej odpowiednie pojemniki.

Druga grupa (uczniowie gimnazjum) z opiekunkami udała się w stronę Parku im. Małachowskiego. Po drodze, idąc Rynkiem, uczniowie zbierali resztki papierosów, papierki, trafiły się też dwie butelki po soczkach. W parku niestety śmieci było więcej, przeważnie butelki po alkoholu, puszki po piwie, woreczki foliowe, papiery. Wszyscy uczniowie zgodnie stwierdzili, że dorośli są bardzo nieodpowiedzialni nie dbając o takie piękne miejsce jakim jest nasz dobrzański park.

Sprzątanie trwało 3 godziny, zebrano 12 worków, które złożono w odpowiednim miejscu koło szkoły. Zabrane zostaną przez firmę, która zajmuje się wywozem śmieci z terenu naszej gminy.

Członkowie koła LOP wraz z opiekunkami

Gimnazjum Samorządowego im. Króla Kazimierza Wielkiego w Tymbarku

W dniach 23 - 26.09.2013r. młodzież Gimnazjum Samorządowego im. Króla Kazimierza Wielkiego w Tymbarku wzięła udział w akcji „Sprzątanie Świata 2013” współorganizowanej przez Starostwo Powiatowe w Limanowej. W przedsięwzięciu uczestniczyło około 120 uczniów z klas drugich i trzecich wraz z wychowawcami.

Uczestnikom akcji zostały przydzielone poszczególne trasy, gdzie rozpoczęli prace porządkowe.

Młodzież sprzątała tereny przydrożne, a także nadbrzeża rzeki Łososina i potoku Słopniczanka. Uporzędkowano również Cmentarz Wojskowy, parafialny plac zabaw oraz okolice hali sportowej, boisk i kortów tenisowych. Zebrano 13 worków śmieci, wśród których przewagę stanowił papier i plastik. Każda osoba zaopatrzona była w rękawice jednorazowego użytku, które zapewniały bezpieczeństwo podczas zbierania śmieci.

Renata Trojanowka

Szkoła Podstawowa w Tymbarku

Uprzejmie informuję, że w dniach 27 - 30 września br. była przeprowadzona ogólnopolska akcja „Sprzątanie Świata - Polska 2013”. W akcji wzięło udział 252 uczniów i 12 nauczycieli SP Tymbark. Dzieci uczestniczyły w apelu pt. Segregacja odpadów na terenie Gminy Tymbark przygotowanym przez klasę O oraz Kółko Przyrodnicze. Następnie dzieci sprzątały teren wokół szkoły. Zbierane śmieci dzieci odpowiednio segregowały do odpowiednich worków.

30 września 2013r. 40 uczniów pod opieką 3 nauczycieli posadziło Drzewo dla pokoju oraz udało się na rajd na górę Paproć po drodze zbierając śmieci. W sumie nazbieraliśmy 5 worków.

Anna Brzazgoń

Szkoła Podstawowa w Chyszówkach

Jak co roku wszyscy uczniowie Szkoły Podstawowej w Chyszówkach w dniu 20 września 2013 włączyli się w akcję „Sprzątanie Świata”. Z tej okazji wykonano gazetkę ścienną i przeprowadzono pogadankę.

Uczniowie klas 0 do III sprzątały teren wokół szkoły, natomiast starsi uczniowie uprzątnęli drogę i teren wokół pomnika na Przełęczy Rydza Śmigłego.

Zebrałiśmy 14 worków śmieci. Miłym zaskoczeniem jest fakt, iż co roku tych śmieci zbieramy coraz mniej.

Maria Biernat-Bugajska

Niepubliczna Szkoła Podstawowej iGimnazjum w Piekielku

Dnia 27 września 2013 roku (później ze względu na niepogodę) wszyscy uczniowie wraz z nauczycielami Niepublicznej Szkoły Podstawowej (122 uczniów) i Niepublicznego Gimnazjum(47 uczniów) w Piekielku uzbrojeni w gumowe rękawice z foliowymi workami jak tarczą na piersi wyruszyli na wojnę ze śmieciami. Dołączyliśmy w ten sposób do wielomilionowej rzeszy sprzątającej cały świat. Tę bitwę wygramy ale jeszcze nie wojnę. Jesteśmy przekonani że sprzątanie świata należy zacząć od swojego podwórka i aby pozostał czysty dbajmy o to od najmłodszych lat.

Barbara Twaróg

Zespół Szkół im. KEN w Tymbarku

Dnia 23 września 2013 roku o godz. 9:05 wyruszyliśmy spełnić ważną misję. Jak co roku uczestniczyliśmy w akcji Sprzątanie Świata. Naszym celem było oczyszczenie najbliższego otoczenia szkoły. Chcieliśmy również uświadomić naszym najbliższym sąsiadom-społeczności lokalnej miejscowości Tymbark, konsekwencje, jakie ma dla naszego zdrowia i życia zanieczyszczanie lasów.

Wyruszyliśmy uzbrojeni w białe rękawiczki i wyposażeni w foliowe worki.

Początkiem naszej trasy była droga prowadząca na górę Zezów. Biednie ona pomiędzy domami i głębokim potokiem. To właśnie na obrzeżach tej trasy natrafiliśmy na odpady poskładane w workach oraz na takie, które były swobodnie porzucane. Znaleźliśmy tam

między innymi stare opony oraz lekarstwa, które są szczególnie niebezpieczne dla środowiska.

Wszyscy bardzo się starali, aby powierzone zadanie wykonać jak najlepiej. W sumie zebraliśmy 25 worków różnego rodzaju śmieci.

Dzięki naszej ciężkiej pracy i naprawdę wielkiemu poświęceniu dawny urok przyrody został choć częściowo przywrócony. Jest przyjazna dla oka estetyka, z jaką przyroda wszystko uporządkowała. Wyświadczylimy przysługę nie tylko sobie, ale także całemu społeczeństwu. Nieskażona zieleń i inne kolory, które można spotkać w lesie znów mogą zachwycić swą wyrazistością i harmonią.

Pod koniec wysprzątnany teren poddaliśmy próbie „białej rękawiczki” i z dumą możemy nazwać się Perfekcyjnymi Ekologami.

Justyna Bartosiak

Szkoła Podstawowa w Krasnych – Lasocicach.

W tegorocznej akcji Sprzątanie Świata wzięli udział wszyscy uczniowie naszej szkoły wraz z przedszkolakami. Poprzedzono ją gazetkami propagującymi ideę Sprzątania Świata, a plakat „Odkrywamy czystą Polskę” umieszczono w widocznym miejscu przy wejściu do budynku szkoły. Ustalono zadania dla poszczególnych klas i wszyscy oczekiwali na odpowiednią pogodę, która tym razem obfitowała deszczami.

Zadaniem poszczególnych klas było posprzątanie przydrożnych rowów w wybranych częściach wsi Krasne – Lasocice.

Przedszkolaki sprzątały teren wzdłuż ogrodzenia szkoły,

Klasa I i II rowy wzdłuż drogi Szkoła – Kąćki,

Klasa III i IV teren wzdłuż drogi powiatowej od szkoły do Mstowa,

Klasa V rowy wzdłuż drogi w przysiółku Wieś,

Klasa VI teren wzdłuż drogi powiatowej od Krasnego do Lasocic.

Wyjście w teren poprzedzono apelem pod hasłem „Odkrywamy czystą Polskę, odkrywając czystą wieś”. Po odśpiewaniu piosenki „Posprzątajmy świat” rozdano worki i uczniowie wraz z wychowawcami i Panią Dyrektorką wyruszyli porządkować wieś.

Aby bezpiecznie uczestniczyć w akcji wszyscy uczniowie założyli kamizelki odblaskowe, które otrzymali w ramach programu „Odblaskowa Szkoła”. Byliśmy zauważeni przez mieszkańców wsi. Właściciele posesji, które mijaliśmy jak i przechodnie na ulicy z aprobatą odnosili się do naszej pracy.

Z zadowoleniem odnotowaliśmy fakt, że śmieci w pobliżu dróg jest mniej niż w latach ubiegłych. Napelniliśmy 14 worków, a zbierając śmieci staraliśmy się je segregować. Aluminiowe puszki po napojach zostaną sprzedane w punkcie skupu surowców wtórnych, plastikowe zakrętki przeznaczono na akcję charytatywną prowadzoną w naszej szkole.
Stanisława Piechnik

Zespół Szkoły i Przedszkola im. M. Konopnickiej w Olszówce

W dniach 20-26 września 2013r zostało zorganizowane i przeprowadzone sprzątanie naszej najbliższej okolicy w ramach corocznej akcji „Sprzątanie Świata”.

Ze względu na panujące wcześniej niekorzystne warunki pogodowe – było mokro i padał deszcz- sprzątanie odkładano kilkakrotnie.

Uczniowie klas I- VI wraz ze swoimi wychowawcami wyruszyli na wyznaczone wcześniej odcinki wzdłuż naszej miejscowości aby pozbierać śmieci. Sprzątaliśmy pobocza wzdłuż głównej na odcinkach szkoła-sklep i szkoła -kościół. Najmłodsi uczniowie sprzątali najbliższe otoczenie szkoły i boiska sportowego. Porządkowaliśmy także odcinek szlaku turystycznego biegnący w kierunku osiedla Zarębki. W czasie akcji staraliśmy się częściowo śmieci segregować i tak zebraliśmy 8 worków śmieci posegregowanych i przygotowanych do wywozu i 2 czarne worki śmieci niesegregowanych. Znalezione baterie wrzuciliśmy do specjalnego pojemnika w szkole . Łącznie zebraliśmy 10 worków śmieci.

Na pewno po takich porządkach czyściej zrobiło się wokół. Chcemy by tak pozostało na długo, aby w przyszłości nie trzeba było przeprowadzać tego typu akcji a śmieci niech znikną z naszego otoczenia na zawsze.

Ewa Szarkowska

Zespole Szkół nr 1 w Limanowej

Tegoroczna akcja Sprzątanie Świata – Polska 2013 zgodnie z ogłoszonym przez fundację Nasza Ziemia hasłem „Odkrywamy czystą Polskę” miała na celu przypomnienie młodzieży podstawowych i najprostszych, a stosowanych w życiu codziennym sposobów korzystania z zasobów przyrody, które w skali globalnej są skutecznym narzędziem jej ochrony i umożliwiają zrównoważony rozwój. Dlatego przeprowadzono kampanię informacyjną przez radiowęzeł szkolny wśród młodzieży z budynku A (około 1100 uczniów) i budynku B (około 350 uczniów) na temat sposobów segregacji odpadów oraz możliwości ich powtórnego wykorzystania. Rozwieszono plakaty informacyjne i rozdano ulotki tematyczne dostarczone przez Pana Piotra Ociepkę opiekuna Powiatowego Centrum Ekologicznego Starostwa Powiatowego Limanowskiego.

W dniu 17 i 23 września 2013 nauczyciele wraz z uczniami 11 klas zbierali śmieci w okolicach „ścieżki zdrowia”, ul. Lipowej, ul. Słonecznej, ul. Ceglarskiej, ul. Granicznej, ul. Piłsudskiego. Wykorzystano około 60 worków pozyskanych z Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Limanowej. Rękawiczki młodzież otrzymała dzięki Inspektorowi do Spraw Utrzymania Czystości i Porządku Urzędu Miasta Limanowa. Nieodpłatną wywózkę śmieci zebranych przez młodzież zapewnił Zakład Oczyszczania Miasta Limanowa.

19 września 2013 roku młodzież klasy II O (30 uczniów) IV Liceum Ogólnokształcącego im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego Zespołu Szkół nr 1 uczestniczyła w finale ogólnopolskiej akcji Sprzątania Świata-Polska 2013 polegającym na wspólnym posadzeniu „Drzewa Dwudziestolecia Sprzątania Świata-Polska” pod Budynkiem B Starostwa Powiatowego wraz z Wicestarostą Limanowskim Franciszkiem Dziedzina, pracownikami Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa, Powiatowego Centrum Ekologicznego oraz Nadleśnictwa Limanowa. Zdjęcia na www.powiat.limanowa.pl i www.tv28.pl

Akcja Sprzątania Świata była również okazją zachęcenia uczniów do udziału w konkursach organizowanych przez Powiatowe Centrum Ekologiczne (IV Powiatowy Konkurs Ochrony Przyrody- zgłoszone 2 uczennice z klas III C), Lasy Państwowe Nadleśnictwo Limanowskie, (konkurs fotograficzny „Leśne inspiracje 2013”) Klub Gaya (Święto Drzewa), XXIX Olimpiady Wiedzy Ekologicznej.

Jubileusz akcji „Sprzątania Świata” prowokuje do refleksji, czy było warto, czy rzeczywiście działania uczestników akcji coś zmieniły w najbliższym otoczeniu i świadomości mieszkańców, czy podejmowane działania miały i mają jakikolwiek sens czy istnieje potrzeba dalszej edukacji.

Za odpowiedź może posłużyć analiza tego, co młodzież znajdowała w okolicznych rowach, zaroślach i na skwerach.

Anna Giemza

Szkoła Podstawowa NR 2 w Siekierczynie

W dniu 25.09.2013r. uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 2 w Siekierczynie kolejny raz wzięli udział w 20 - jubileuszowej akcji „Sprzątanie Świata 2013” współorganizowanej przez Powiatowe Centrum Ekologiczne w Limanowej. W przedsięwzięciu uczestniczyło 11 uczniów – członków SKKT z klasy V i VI oraz opiekun: Stanisław Zoń – nauczyciel przyrody.

Uczestnicy akcji zostali podzieleni na zespoły trzyosobowe i ruszyli z workami szukać i zbierać śmieci. Po przejściu wytyczonej przez opiekuna trasy i zebraniu śmieci, uczniowie zajęli się segregacją – oddzielnie złożono butelki PET i puszki aluminiowe. Wszystkie worki ze śmieciami złożono w jednym miejscu.

Na zakończenie w ramach integracji rozegrany został mecz w piłkę nożną na boisku szkolnym.

Stanisław Zoń

Zespół Placówek Oświatowych im. Jana Pawła II w Podobinie

Zespół Placówek Oświatowych w Podobinie jest szkołą, która podejmuje liczne działania mające na celu edukację młodzieży w zakresie racjonalnego gospodarowania odpadami oraz uwrażliwienia na problemy związane z ochroną środowiska.

W dniach 23 – 27 września 2013 roku wszyscy uczniowie naszej szkoły: 39 przedszkolaków, 99 uczniów szkoły podstawowej oraz 52 gimnazjalistów wraz z wychowawcami wzięli udział w akcji „sprzątanie świata”. Każda klasa starannie pozbierała śmieci na przydzielonym jej terenie. Sprzątaliśmy teren przyszkolny, udaliśmy się również nad rzekę, wzdłuż głównej drogi i dróg osiedlowych. Akcje „sprzątania świata to w naszej szkole tradycja. Organizujemy je dwa razy w ciągu roku szkolnego.

Podejmujemy również inne działania promujące idee nieśmiecenia i unikania wytwarzania odpadów:

- akcje zbiórki: puszek aluminiowych, zużytych baterii i telefonów komórkowych oraz plastikowych nakrętek;
  - gazetki ściennie na korytarzu na temat segregacji odpadów oraz na tema aluminium;
  - inscenizacja pt.: Elektroodpady - proste zasady, pokaz prezentacji multimedialnej o Elektrośmieciach oraz przygotowanie ulotek na temat segregacji odpadów i punktów zbiórki.
- Wójtowicz Joanna „

Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Jaworznej

18 września uczniowie szkoły podstawowej w Jaworznej zbierali i segregowali śmieci, włączając się w obchody akcji „Sprzątanie Świata 2013 r. – Polska”. Uczniowie kl. III - VI pod opieką nauczycieli z zapalem posprzątały część wsi - najbliższą okolicę szkoły. Po pracy miło spędzili czas przy grillu, gorących kielbaskach i herbacie. Wśród uczniów przeprowadzony został konkurs wiedzy na temat segregacji odpadów i ich ponownego wykorzystania. Zwycięzcy otrzymali drobne upominki. Jedna ze szkolnych, ściennych gazetek poświęcona została tegorocznej, jubileuszowej akcji „Sprzątanie Świata”. Zamieszczone na niej materiały, służyły wzbogaceniu wiedzy uczniów, jak również zachęcały do troski o środowisko.

Uczniowie naszej szkoły bardzo chętnie poznają środowisko, w którym żyją i dbają o nie. Przygotowują apele, inscenizacje, konkursy (budek lęgowych i karmników), troszczą się o otoczenie szkoły, hodują kwiaty, zbierają zużyte baterie, puszki aluminiowe po napojach, makulaturę, plastikowe butelki i zakrętki, w zimie prowadzą akcje dokarmiania ptaków.

Myślę, że nasi uczniowie będą w przyszłości dobrymi gospodarzami Ziemi, a zdobyte w szkole dobre nawyki, zaowocują.

Ewa Ficoń

Szkoła Podstawowa im. Jana Matejki w Kamionce Małej

W jubileuszowej akcji „Sprzątanie Świata 2013” wzięli udział wszyscy uczniowie naszej szkoły. W dniu 25 września pod opieką swoich wychowawców wyruszyli w teren, aby posprzątać najbliższe otoczenie szkoły i pobocze drogi prowadzącej przez wieś. 26 września szkolne koło LOP przygotowało apel, poświęcony problemowi odpadów, z którym boryka się nasza planeta. Podsumowane zostały konkursy: na hasło zachęcające do troski o czystość środowiska i na plakat pod hasłem „Dzieci dbają o Ziemię”. Uczniowie naszej szkoły sprzątają świat przez cały rok, a nie tylko we wrześniu. Od lat podejmują wiele pożytecznych działań i troszczą się na miarę swoich możliwości o powierzony im opieką kawałek świata. Zasad ekologii uczą się już od najmłodszych lat. Teorię łączą z praktycznym działaniem (same słowa nie wystarczą, muszą być poparte czynem, aby przynosiły pożądane efekty). Uczą się segregacji odpadów - wiedzą o wynikających z niej pożytkach ekologicznych i ekonomicznych. Systematycznie zbierają aluminiowe puszki po napojach (od 1999 roku), zużyte baterie, makulaturę, plastikowe butelki, plastikowe zakrętki, dzięki czemu nie zaśmiecają one otoczenia, a są w należyty sposób zagospodarowane. Sadzą drzewa i krzewy, wykonują karmniki i budki lęgowe dla ptaków, dokarmiają ptaki w okresie zimowych chłódów. Wykonują zabawki, elementy dekoracyjne i ozdoby świąteczne z odpadów. Pogłębiają swoją wiedzę na temat racjonalnego i odpowiedzialnego korzystania ze wszystkich dóbr Ziemi, a zdobyte wiadomości starają się wykorzystywać w życiu codziennym. Szkolne koło LOP przygotowuje wiele apeli, akcji i inscenizacji, propagujących ochronę przyrody. Uczniowie naszej szkoły mają bogatą wiedzę na temat problematyki odpadów i rozumieją, że też od ich postawy, zależy stan najbliższego środowiska, więc dbają o nie każdego dnia, nie tylko z racji święta. Uczą się już od najmłodszych lat jak należy żyć z przyrodą w zgodzie. Starają się traktować ją z miłością i szacunkiem każdego dnia.

Ewa Ficoń

Szkoła Podstawowa nr2 w Starej Wsi

19 września w Szkole Podstawowej nr2 w Starej Wsi miało miejsce niesamowite wydarzenie, a mianowicie społeczność szkolną odwiedziły krasnoludki. Czy to bajka, czy nie bajka, myślcie sobie, jak tam chcecie, a ja przecież wam powiadam: krasnoludki są na świecie. Przemierzają leśne dróżki a, że długie brody mają to o czystość świata dbają. Z uśmiechem na ustach, z miotłami i szufelkami w rękach zachęcały nas do sprzątnięcia. Zaglądały do każdego kąta szkoły nie zapominając oczywiście o kancelarii. Dzielne skrzaty te krasnale roznosiły worki na śmieci wytrwale, aż w końcu dzieciaków cała gromada zaczęła im pomagać, bo to bardzo ważna rzecz, aby czystą Ziemię mieć.

Członkowie Koła Przyrodniczego „Ekozakręcenie”

Publiczne Przedszkole Samorządowe z Oddziałami Integrycyjnymi w Tymbarku

Już od wielu lat nasze przedszkole bierze udział w Ogólnopolskiej akcji sprzątnięcia świata, koordynowanej i organizowanej przez Fundację Nasza Ziemia i Fundację „Sprzątnięcie

Świata,,. W miesiącu wrzesień dzieci w atmosferze emocjonalnego zaangażowania uczestniczyły w akcji, ponieważ poznawanie świata za pomocą działania jest sprawą naturalną. Wyposażeni w jednorazowe rękawiczki i worki na śmieci sprzątałyśmy teren wokół naszego przedszkola, ogród przedszkolny, a dzieci 6 letnie teren poza przedszkolem. I już wszyscy wiemy, że bardzo ważne jest należyte i systematyczne dbanie o piękno otaczającego świata.

Iwona Kurek

Szkoła Podstawowa nr 2 im. H. Sienkiewicza w Przyszowej

Szkoła wzięła aktywny udział w akcji „Sprzątania świata”. Tego dnia zorganizowana została akademia przybliżająca cel akcji. Uczniowie kl. IV i V przygotowali przedstawienie. Akcja scenki dzieje się na boisku szkolnym, gdzie niechcący powstało śmietnisko. Dzieci postanawiają posprzątać teren szkoły. Okazuje się, że niektóre rzeczy można segregować lub wykorzystać na kompostownik, inne są niebezpieczne i należy wrzucać do specjalnych pojemników, a jeszcze inne jak zabawki czy ubrania można wyprać i podarować potrzebującym. Mając trochę wyobraźni można z odpadów zrobić różne rzeczy lub wykorzystać do ćwiczeń gimnastycznych.

Następnie jeden z uczniów przeprowadził mały quiz wśród uczniów i nauczycieli, dotyczący wiadomości na temat długości rozkładu niektórych odpadów

Na koniec nauczyciel koordynator poprowadził pogadankę pod hasłem „Śmieci segregujemy w zieleni żyjemy”. Rozmowa z uczniami dotyczyła celu i sposobu segregacji. Padały pomysły co robić, żeby śmieci było coraz mniej. Omówione zostały pojęcia: surowce wtórne, recykling, odpady, kompostowanie

Po akademii każdej klasie przydzielono obszar sprzątania. Klasy I i II sprzątały teren szkoły, a II do VI, drogi którymi dzieci idą do szkoły. Dzięki współpracy z Urzędem Gminy Łukowica szkoła otrzymała rękawiczki dla wszystkich dzieci, a dzięki współpracy ze Starostwem Powiatowym w Limanowej specjalne worki.

Akcja przebiegła w bardzo miłej atmosferze i została pozytywnie odebrana przez uczniów i rodziców.

Barbara Olszak

Szkoła Podstawowa w Szyku

18 września 2013r. w Szkole Podstawowej w Szyku odbyła się - jak co roku - akcja Sprzątanie Świata. Brali w niej udział chętni uczniowie klas III-VI.

Uporządkowaliśmy teren wokół szkoły, okolice kościoła i sklepu. Wypełniliśmy śmieciami trzy worki, dzięki czemu nasze najbliższe otoczenie stało się czystsze.

Uczniowie chętnie wzięli udział w akcji i obiecali, że w przyszłości również będą włączać się w takie działania.

Joanna Wojtas

Szkoły Podstawowej Nr 1 w Siekierczynie

20 września 2013 r. uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 1 w Siekierczynie wzięli czynny udział w ogólnopolskiej akcji „Sprzątanie świata”. Tegoroczna akcja przebiegała pod hasłem „Odkrywamy czystą Polskę”.

Przygotowania poprzedził apel i rozmowy z dziećmi na temat segregacji i bezpieczeństwa w trakcie zbierania śmieci. Każda klasa została zaopatrzona w worki i rękawiczki

jednorazowego użytku i wraz z opiekunem zbierała śmieci we wcześniej ustalonych miejscach. Akcja przebiegała sprawnie. Uczniowie zebrali 15 worków odpadów wśród których przewagę stanowił papier i plastik.

Wszystkie działania miały na celu wykształcenie w dzieciach obowiązku dbania o swoje bliższe i dalsze środowisko naturalne.

Urszula Biernat

Niepubliczne Przedszkole „U cioci Agatki” W Tymbarku.

Przedszkolaki z Niepublicznego Przedszkola "U cioci Agatki" w Tymbarku, uczestniczyły w Akcji organizowanej przez Fundację "Nasza Ziemia": "Sprzątanie Świata 2013". W ramach naszych działań przedszkolaki posprzątały mały park niedaleko przedszkola, który znajduje się obok bloków nad torami kolejowymi. Dzieci z pełnym zaangażowaniem zbierały butelki: plastikowe, szklane, worki oraz inne śmieci napotkane po drodze. Na zakończenie umieściły tabliczkę z napisem: „Prosimy nie śmiecić!!!- bo tu sprzątały dzieci”.

Wszystkie zebrane śmieci w specjalnych workach, zostały oddane do Zakładu Gospodarki Komunalnej w Tymbarku. W akcji uczestniczyło 35 dzieci.

Agata Majeran

6. Zorganizowane warsztaty, konferencje, prelekcje

19 marca na sali konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Limanowej odbyło się spotkanie z nauczycielami biologii, przyrody i geografii ze szkół Powiatu Limanowskiego.

Konferencję otworzył **Franciszek Dziejna** Wicestarosta Limanowski, witając gości i przedstawiając cel konferencji, jakim było zapoznanie nauczycieli z tegorocznym VIII programem edukacji ekologicznej prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Limanowej. Na wstępie zostały przedstawione aktualne projekty prowadzone przez Powiatowe Centrum Ekologiczne działające w Wydziale Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa, omówione tegoroczne planowane wydawnictwa, akcja sprzątania świata oraz został ogłoszony IV powiatowy konkurs wiedzy o ochronie Przyrody oraz zostały rozdane materiały dydaktyczne.

Następnie głos zabrał **Tadeusz Ogorzałek** Prezes Ligi Ochrony Przyrody Zarząd Okręgowy w Nowym Sączu. W swoim wystąpieniu Prezes przedstawił aktualne projekty prowadzone przez LOP oraz prezentował „*edukacje dla zrównoważonego Rozwoju*” na przykładzie szkół. Zaprosił również nauczycieli do współpracy oraz zachęcał zakładanie kółek LOP w szkołach.

Następny prelegent **Jakub Zygarowicz** przedstawiciel Nadleśnictwa Limanowa, przedstawił ofertę edukacyjną skierowaną do dzieci i młodzieży szkół powiatu limanowskiego. Oferta ta obejmuje zajęcia terenowe oraz stacjonarne, warsztaty na leśnych ścieżkach edukacyjnych, konkursy „*Leśne inspiracje*”, konkurs plastyczno-fotograficzny „*Moje wakacje w lesie*” oraz edukację przez internet na takich witrynach jak: „*Las Ryia eRysia*”, „*Czas w las*”, „*Blog leśniczego*”.

W dalszej kolejności został odczytany list Fundacji Nasza Ziemia w Warszawie, w którym zawarta była oferta edukacyjna na rok 2013, m. in.: „*Sprzątanie świata – Polska*”, „*Kluby Naszej Ziemi*”, „*Konkurs grantowy Po stronie natury*”, „*Program Bombina*”.

Ostatnim punktem porządku konferencji były Warsztaty dla nauczycieli pt.: „*Natura 2000*” prowadzone przez Fundację Wspierania Inicjatyw Ekologicznych w Krakowie w imieniu których wystąpił – *Krzysztof Kuz*. W konferencji wzięło udział 50 nauczycieli ze szkół powiatu limanowskiego.

12 września br. na sali konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Limanowej odbyła się konferencja z nauczycielami biologii, przyrody i geografii ze szkół Powiatu Limanowskiego.

Konferencję zorganizował Powiat Limanowski. Oficjalnego otwarcia dokonała **Anna Fabia** dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa, w ramach którego działa - Powiatowe Centrum Ekologiczne. Wśród przybyłych gości zabyli m.in.: **Jan Legutko** Nadleśniczy Nadleśnictwa Limanowa, **Rafał Tokarz** z Nadleśnictwa Stary Sącz, **Zbigniew Oleksy** Prezes PTTKa o/Limanowa, a także przedstawiciele gmin oraz 65 nauczycieli z terenu powiatu limanowskiego.

Na spotkaniu została omówiona została m. in. tegoroczna jubileuszowa akcja „**Sprzątania Świata**”, która w tym roku ruszyła pod hasłem „**Odkrywamy Czystą Polskę**”. Podczas konferencji wszystkim zainteresowanym rozdano 2,5 tys. worków na odpady. Do uczestnictwa w akcji zaproszone zostały gminy z powiatu limanowskiego, nadleśnictwa, Gorczański

Park Narodowy, PTTK o/ Limanowa oraz liczne organizacje oraz firmy.

Final akcji przewidziany jest na 19 września o godzinie 14.30 podczas, którego posadzimy „drzewo dwudziestolecia akcji Sprzątania świata” przed budynkiem B Starostwa Powiatowego w Limanowej. Dwadzieścia takich drzew zostanie posadzonych w Polsce symbolizując tegoroczne jubileuszowe obchody.

Kolejnym tematem była organizacja 11 edycji „**Święta Drzewa**”. W tej sprawie głos zabrał Nadleśniczy Nadleśnictwa Limanowa **Jan Legutko**,

który wyraził chęć współpracy oraz zapewnił sadzonki oraz pomoc merytoryczną pracowników Nadleśnictwa. Taką pomoc również zadeklarował **Rafał Tokarz** z Nadleśnictwa Stary Sącz. Swoją udział także potwierdził telefonicznie także **Gorczański Park Narodowy**.

Następnie uczestnicy spotkania omówili szczegóły IV powiatowego konkursu wiedzy o ochronie przyrody. Współorganizatorami konkursu oprócz Starostwa Powiatowego w Limanowej jest Nadleśnictwo Limanowa, Liga Ochrony Przyrody Zarząd Główny w

Warszawie oraz Zarząd w Nowym Sączu. Półfinały odbędą się 7 a finał **15 listopada br.**

Wszyscy uczestnicy konferencji otrzymali materiały edukacyjne związane ze sprzątaniem świata przygotowane przez Fundację Nasza Ziemia z Warszawy oraz pakiety dydaktyczne „Natura 2000” przygotowane przez Fundację Wspierania Inicjatyw Ekologicznych w Krakowie.

7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W 2013 roku Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa współpracował z 4 organizacjami pozarządowymi:

Klub Gaja w Wilkowicach

www.klubgaja.pl

KLUB GAJA

„Klub Gaja” stowarzysza osoby działające na rzecz obrony środowiska naturalnego i rozwoju kultury na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i zagranicą, a siedzibą jest miejscowość Wilkowice.

Zadaniem stowarzyszenia jest:

- zachowanie i wzbogacenie środowiska naturalnego,
- rozwijanie i wspieranie działań kulturotwórczych i środowiskowych młodzieży,
- działalność w zakresie praw człowieka i obywatela.

Współpraca polegała na wspólnej organizacji „Święta drzewa” i „Zaadoptuj rzekę”. Została udostępniona sala na konferencję, korytarz w budynku B na wystawę „Zaadoptuj rzekę”. Szczegółowy opis realizacji tych projektów znajduje się w innej części tego sprawozdania.

Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych w Krakowie

www.fwie.eco.pl

Fundacja Wspierania
Inicjatyw Ekologicznych

Fundacja współpracuje przede wszystkim ze społecznościami lokalnymi, organizacjami pozarządowymi, ale również z uczelniami i przemysłem, który dba o środowisko.

Fundacja istnieje po to, aby:

- identyfikować problemy związane ze szkodliwym wpływem człowieka na środowisko,
- szukać środków potrzebnych do rozwiązania zidentyfikowanych problemów,
- dobrze organizować pracę (przygotowywać projekty i zarządzać ludźmi),
- wspierać wprowadzanie najlepszych rozwiązań zarówno w skali Małopolski jak i skali ogólnopolskiej,
- w miarę możliwości pomóc osobom i instytucjom poprzez dofinansowanie działalności.

Współpraca polegała na udostępnieniu sali na wspólnej konferencji przedstawiającej nauczycielom powiatu limanowskiego ofertę szkoleniową i warsztatową oraz aktualnie prowadzone projekty.

Głównym celem projektu jest promocja Sieci „**NATURA 2000**” wśród szerokiego grona odbiorców i zmiana świadomości, poprzez wyjaśnienie podstawowych pojęć związanych z Siecią Natura 2000 i mechanizmów jej wdrażania. Zasięg projektu i jego społeczne znaczenie wymaga przeprowadzenia różnorodnych działań edukacyjnych, wzbogacających wiedzę na ten temat Natury 2000 wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

Fundacja Nasza Ziemia

www.naszaziemia.pl

Fundacja Nasza Ziemia jest organizacją pozarządową, założoną w 1994 roku. Realizuje cele mające status pożytku publicznego, specjalizując się w edukacji ekologicznej i obywatelskiej. Fundacja prowadzi również - wspólnie z samorządami, szkołami, organizacjami, biznesem i mediami - całoroczne programy na rzecz ochrony środowiska. Współpraca polegała na udostępnieniu sali na wspólnej konferencji przedstawiającej nauczycielom powiatu limanowskiego ofertę szkoleniową i warsztatową oraz aktualnie prowadzone projekty.

Profesjonalizm i działania Fundacji Nasza Ziemia zostały docenione i nagrodzone m.in.: w roku 1996 - wyróżnieniem "Złoty Liść" Ministerstwa Środowiska, w 1997 - Henry Ford European Conservation Award, w 2002 - wyróżnieniem "Pro Publico Bono" dla najlepszych inicjatyw obywatelskich oraz w roku 2006 główną nagrodą w ogólnopolskim plebiscytcie na najlepszą organizację promującą recykling w latach 2001-05.

W 2013 roku wspólnie zorganizowano „Akcję Sprzątania Świata” – szczegółowy opis znajduje się w innej części tego sprawozdania.

Fundacja Partnerstwo dla Środowiska w Krakowie

www.fpds.pl

Współpraca polegała na podpisaniu umowy w dniu 25 września 2013 Powiat z Fundacją Partnerstwo dla Środowiska w Krakowie, który w realizuje projekt: **„Produkt Lokalny Małopolska – rozwój lokalnej przedsiębiorczości i przetwórstwa w oparciu o partnerską inicjatywę edukacji ekonomicznej mieszkańców oraz regionalny system marketingu produktów z Małopolski”**.

Projekt ma na celu zbudowanie systemu wspólnych działań instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz rolników na rzecz zwiększenia podaży i popytu jakościowych produktów lokalnych. Projekt zakłada zbudowanie marki lokalnej w oparciu o produkty lokalne, mieszkańców i konkretne miejsca.

Efektom projektu będzie samofinansujący się Model Produktu Lokalnego Małopolska, który ma stać się ważnym instrumentem zrównoważonego rozwoju Małopolski, w szczególności słabo rozwiniętych obszarów wiejskich.

Podpisanie umowy Powiatu z Fundacją Partnerstwo dla Środowiska w ramach tego projektu umożliwi rolnikom z powiatu limanowskiego lepsze dotarcie ze swoimi produktami bezpośrednio do potencjalnych klientów poprzez cyklicznie targi produktów lokalnych m. in. w kawiarni Bal znajdującej się przy ul. Ślusarskiej 9, na krakowskim Zabłociu, lub Targu Pietruszkowym na Rynku Podgórskim w Krakowie.

Jednocześnie informujemy, że do końca 31 stycznia 2014 trwa II nabór wniosków na Fundusz Grantowy, który dofinansuje projekty zgłaszane przez organizacje pozarządowe działające w partnerstwie z innymi podmiotami, które będą skupiały się na osiągnięciu następujących rezultatów na terenie Małopolski:

- większa dostępność i sprzedaż produktów lokalnych w regionie pochodzenia za pośrednictwem marki lokalnej oraz Kodeksu Regionalnego Systemu Sprzedaży Produktów Lokalnych;
- zwiększona liczba inicjatyw lokalnych na rzecz poszanowania i wykorzystania wartości przyrodniczych, kulturowych, krajobrazowych oraz społecznych dla rozwoju regionu pochodzenia;
- sieciowanie działań i inicjatyw podejmowanych pomiędzy organizacjami partycypującymi w budowaniu Modelu Produkt Lokalny Małopolska.

Ponadto PCE w 2013 roku współpracowało stale z Nadleśnictwami Limanowa i Stary Sącz, Gorczańskim Parkiem Narodowym, Polskim Związkiem Wędkarskim od Limanowa i Mszana Dolna oraz z ok. 50 szkołami z terenu powiatu limanowskiego.

8. Efekty ekologiczne i społeczne i materialne

- Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu limanowskiego,
- Umiejętność przestrzegania zasad ładu i porządku w miejscach publicznych,
- Dostrzeganie zagrożeń dla współczesnej cywilizacji wynikających z nieracjonalnego korzystania z zasobów środowiska i z nierównomiernego poziomu życia w różnych regionach świata,
- Przyciągnięcie uwagi społeczeństwa limanowskiego na problemy związane z ochroną gatunkową roślin naczyniowych na terenie powiatu,
- Edukacja florystyczna na ścieżce przyrodniczo-edukacyjnej,
- Reedycja ulotek „Zaadoptuj rzekę” 2000 szt.
- Przeprowadzono 2 prelekcji z 62 dziećmi dot. czystości wód
- Posadzenie drzew 583 przy pomocy 2250 osób z 39 szkół
- Powiat Limanowski wraz Lasami Państwowymi oraz LeasePlan Fleet Management (Polska) Sp z o.o., za konsekwentną i wieloletnią realizację Programu otrzymał najwyższą nagrodę – Kryształowe drzewo.
- Wywiezienie z urzędu 5 ton makulatury
- Dofinansowanie wywozu z powiatu limanowskiego 555 ton azbestu za kwotę udzielonej dotacji w wysokości 27 134,50 zł
- Zebranie 4750 kg makulatury i oddanie na surowce wtórne
- Ilość osób w konkursach 84 z 47 szkół
- 2 konferencje w których łącznie wzięło udział 115 osób

9. Finansowanie

Zadania pn.

„Program edukacji ekologicznej społeczeństwa w Powiecie Limanowskim VIII edycja 2013 realizowany przez Powiatowe Centrum Ekologiczne”

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE ZAKRESU RZECZOWEGO	Okres realizacji zadania		Wartość (zł.)
		Data rozpoczęcia	Data zakończenia	całkowite nakłady brutto
1	2	3	4	5
1	Zakup nagród rzeczowych w „IV Powiatowym Konkursie Wiedzy o Ochronie Przyrody” 4210	01.10.2013	30.11.2013	1 000,00
2	Druk ulotki "Oszczędzaj wodę" A4 nakład 2 000 szt. 4210	01.05.2013	30.09.2013	600,00
3	Zakup worków na „Sprzątanie świata” 3 000 szt. 4210	01.05.2013	30.10.2013	1 000,00
	Razem			2 600,00